

El mapa de la vergonya

TEXT I ACTIVITATS

Àlex Font i Bonastre
Enrique Castro Ferro

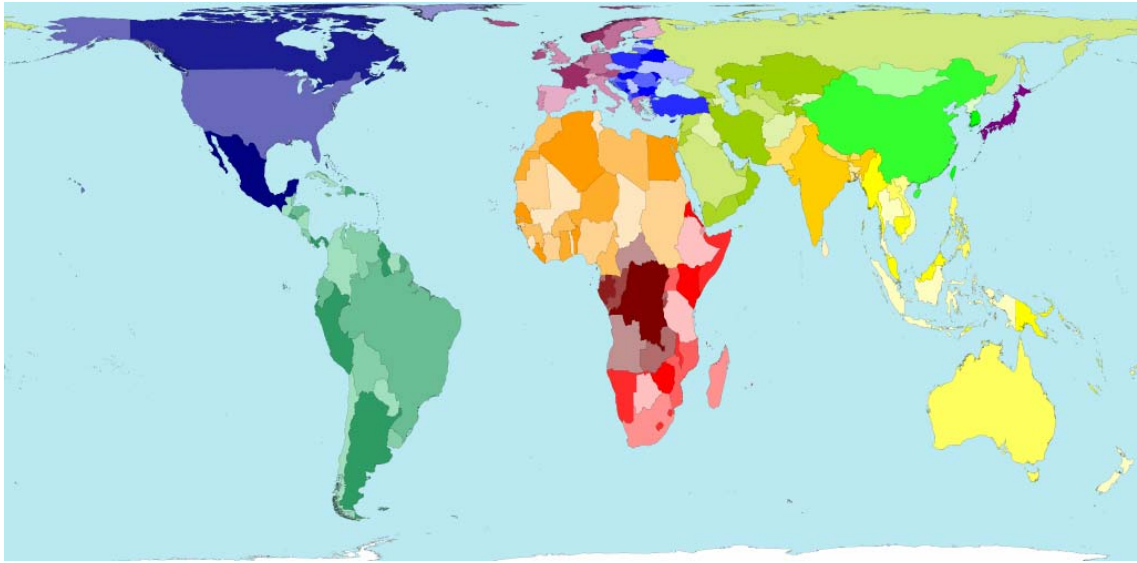
MATERIAL DEL PROFESSORAT

ÍNDEX

- 0. [PRESENTACIÓ PÀGINA WEB](#)
- I. [INTRODUCCIÓ](#)
- II. [OBJECTIUS](#)
- III. [CONTINGUTS/COMPETÈNCIES](#)
- IV. [ACTIVITATS. Desenvolupament, temporització i material](#)
- V. [CRITERIS D' AVALUACIÓ](#)
- VI. [BIBLIOGRAFIA I URL-GRAFIA](#)

ANNEX

- I. [ACTIVITATS ALUMNAT](#)

0. PRESENTACIÓ PLANA WEB

Aquest material té com a objectiu posar a l'abast del professorat i l'alumnat recursos telemàtics i col·laboratius per desenvolupar un projecte de coneixement i interacció sobre el món en què vivim. Recercarem i jugarem amb les dades del PNUD, amb el Mapa de les desigualtats del món, com a mitjans per a crear espais i accions per fer un altre món possible, tot treballant les competències bàsiques, la inclusió, i el respecte per les idees dels altres.

[Tornar a l'índex](#)

MATERIAL DEL PROFESSORAT

I. INTRODUCCIÓ

Aquest material pretén posar a l'abast del professorat i l'alumnat un seguit d'eines i recursos educatius perquè l'alumnat compregui la importància de la ciutadania mundial, en recerqui informació, construeixi el seu propi significat d'aquesta informació mitjançant l'anàlisi i es plantegi accions i les porti a terme de manera individual i col·lectiva per transformar el món en què viu.

El punt de partida són els Objectius del Mil·lenni (ODM) i el Mapa de la Vergonya. La Unitat didàctica comença amb activitats de formació de grups, els quals es formen a partir dels interessos i maneres de treballar de l'alumnat implicat. A continuació els grups es coneixen i treballen els ODM, utilitzats aquí com a recurs didàctic per centrar l'alumnat en uns quants temes dintre de l'abast enorme que té l'Educació pel Desenvolupament. A poc a poc, desglossant els ODM i treballant-los, comparant les dades i problemes que plategen i que enumeren els informes del Programa de les Nacions Unides pel Desenvolupament (PNUD), i fent ús de les dades i localització geogràfica dels països de món, mitjançant el Mapa de la Vergonya, intentem que l'alumnat arribi a un plantejament crític dels problemes, i, sobretot, a la recerca de solucions possibles.

Durant aquest camí els grups aniran canviant, mitjançant activitats diverses, els coneixements seran presentats de diverses maneres, fent ús de les Tecnologies de la Informació, de l'Aprenentatge i de la Comunicació (TIC, TAC), de mapes i de les pròpies creacions de l'alumnat. Finalment, l'alumnat proposarà accions a desenvolupar en el seu àmbit d'actuació en el entorn, que tinguin com a objectiu canviar el seu món, que forma part del canvi de *l'aldea mundial*.

L'autoria vol fer palesa que la nostra és una de les moltes propostes que ja s'han fet en aquest camp. La novetat, creiem, radica en l'ús de les TIC i les TAC, en el treball de desenvolupament competencial i en el nostre interès pel treball en grup cooperatiu, per part de l'alumnat com una eina pedagògica d'aprenentatge que permet, partir dels coneixements bàsics de l'alumnat sobre el tema, l'aprenentatge mutu i la interrelació entre l'alumnat de diversa procedència i de l'actitud respecte a l'estudi perquè a la fi pretén que les persones siguin no sols crítiques amb el món que les rodeja, sinó que també a partir de l'anàlisi i la caracterització dels problemes que ha d'enfrontar, puguin ser capaços de reaccionar amb solucions a aquests problemes i portar a terme les accions per tractar de superar les situacions adverses.

[Tornar a l'índex](#)

II. OBJECTIUS

- Posar a l'abast de les persones recursos i instruments cognitius, afectius i col·laboratius que els permetin copsar la realitat de forma més general i concreta de tal manera que els faciliti, a continuació, incidir en la realitat per transformar-la.

- Treballar amb diversitat de materials i recursos d'aprenentatge, informació i comunicació per poder entendre el procés de recollida i anàlisi de la informació, de dades i de propostes per a l'ús d'aquestes i altres tecnologies i fons d'informació per a la comunicació i generalització de propostes d'actuació.
- Augmentar el coneixement sobre les forces econòmiques, socials i polítiques que provoquen i expliquen l'existència de la pobresa, la desigualtat, l'opressió i condicionen les nostres vides com a ciutadania del món. (Joc de desenvolupament, joc dels cubs)
- Desenvolupar els valors i les competències que augmentin la responsabilitat, la capacitat i l'empatia pel treball de grup, la presa de decisions individual i col·lectiva i l'autoestima, tot augmentant la consciència que les nostres decisions sempre afecten els altres. (formació de grups, elaboració de cartells, propostes de solucions i posada en marxa de l'acció final, votacions, selecció de solucions, etc).
- Fomentar la participació i la presa de decisions per fer canvis amb l'objectiu ulterior d'aconseguir un món més just, amb un repartiment equitatiu de poder decisor i béns de producció i consum (les propostes de decisió i les accions a desenvolupar).

[Tornar a l'índex](#)

III. CONTINGUTS/COMPETÈNCIES

Com expliciten els Decrets 142/2007 i 143/2007, de 26 de juny, pels quals s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i secundària, respectivament, “El desenvolupament competencial implica la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la comprensió, la reflexió i el discerniment tenint en compte la dimensió social de cada situació”.

Per això, en el material i activitats presentats, hem volgut fer èmfasi en la necessitat d'avançar en l'assoliment d'aquestes competències seguint els eixos marcats pels avantdits decrets:

- Aprendre a **pensar i comunicar**, presentant activitats i materials que afavoreixin la comprensió significativa de les informacions (dades del PNUD, Cacera del Tresor sobre ODM, Webquest sobre.....: i la construcció de coneixements cada vegada més complexos. Cercar i gestionar informació provinent de diferents fonts i diferents suports (les webs diverses de les que l'alumnat haurà de fer servir), utilitzar diferents tipus de llenguatges (verbal en els debats i presentacions, escrit en les conclusions dels treballs en grup), en la elaboració dels cartells i altres materials, visual, corporal, digital (cartells, la cacera del tresor que han de fer, etc.) en la comunicació d'informacions, sentiments i coneixements, treballar de manera cooperativa i ser conscient dels propis aprenentatges afavoreix la construcció del coneixement i el desenvolupament del pensament propi.

- Aprendre a **descobrir i tenir iniciativa** per tal de potenciar la utilització dels coneixements de què es disposa per interpretar la realitat, establir diàlegs interactius sobre fets i situacions; afavorir la construcció de coneixements més significatius i cada vegada més complexos, i el compromís per a implicar-se en processos de millora. Explorar, experimentar, formular preguntes i verificar hipòtesis, planificar i desenvolupar projectes, cercar alternatives que esdevenen elements clau en els processos de formació de l'alumnat.
- Aprendre a **ser i actuar de manera autònoma** per tal que cadascú construeixi la seva manera de ser i utilitzi aquesta manera de ser per desenvolupar-se en les situacions que l'àmbit escolar i la pròpia vida li plantegen. Treballar l'autoconeixement, la construcció i l'acceptació de la identitat, la regulació de les emocions, l'autoexigència i el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge, del pensament crític i d'hàbits responsables és essencial per aprendre a ser i actuar de manera autònoma. El treball final tindrà com a objectiu passar del pensament i debat a l'acció: l'alumnat ha d'escollir i preparar una acció per seguir-la en l'àmbit escolar i personal.
- Aprendre a **conviure i habitar el món** per tal que els nois i noies esdevinguin ciutadans i ciutadanes actius en una societat democràtica i participativa. La conscienciació per la pertinença social i comunitària, el respecte per la diversitat, el desenvolupament d'habilitats socials, el funcionament participatiu de la institució escolar, el treball en equip, la gestió positiva dels conflictes, el desenvolupament de projectes en comú, afavoreixen la cohesió social i la formació de persones compromeses i solidàries.

1. Competències transversals

Competència comunicativa lingüística i audiovisual.

- Capacitació per a la construcció del discurs propi de cada àmbit científic a partir de les competències lingüístiques: descriure, narrar, explicar, interpretar, justificar i argumentar.
- Capacitació per comunicar, oralment i per escrit, el pensament i el coneixement.
- Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència.

Competència cultural i artística. Coneixement i valoració de les manifestacions artístiques.

- Desenvolupament del sentit estètic, la capacitat d'emocionar-se.
- Protecció del patrimoni històric, artístic i mediambiental i comprensió del seu paper en la formació de la cultura.

2. Competències metodològiques.

Tractament de la informació i competència digital.

- Recerca, selecció, organització i interpretació de la informació a partir de fonts diverses, especialment del suport digital.
- Capacitació per distingir entre informacions rellevants i anecdòtiques i entre informacions objectives i subjectives i, per tant, la intencionalitat dels missatges.

- Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i comparació de la informació per al desenvolupament del pensament crític.

Competència matemàtica

- Utilització dels nombres i el càlcul en contextos pràctics per dibuixar, mesurar i calcular.
- Ús de tècniques de representació geomètrica per projectar formes dels objectes i els espais.
- Utilització de sistemes convencionals de representació espacial (maquetes, plànols, mapes) per obtenir o comunicar informació relativa a l'espai físic.
- Interpretació i presentació d'informació a partir de taules, gràfics i quadres estadístics.

Aprendre a aprendre

- Plantejament de preguntes per la resolució de problemes: què?, quan?, on?, com? per què?
- Desenvolupament d'estratègies per buscar, organitzar, recuperar, comprendre i interpretar la informació (resums, esquemes, mapes conceptuals...).
- Desenvolupament del pensament complex (estratègies de raonament, anàlisi multicausal de variables, plantejament d'hipòtesis...)
- Desenvolupament d'estratègies de regulació i autoregulació, per aprendre a millorar i per saber comunicar el que s'ha après.

3. Competències relatives al desenvolupament personal.

Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres

- Capacitació d'estratègies de planificació i execució en les tasques quotidianes.
- Capacitació per a la presa de decisions a partir de la reflexió.
- Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.
- Capacitació per a la reflexió sobre l'acció i per fer propostes per a la millora.

4. Competències específiques relacionades amb la cultura i la visió del món.

Coneixement i interacció amb el món

- Coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana.
- Desenvolupament d'actituds i actuacions per a la sostenibilitat.
- Comprensió de la interdependència dels agents, els fets i els fenòmens naturals, socials, econòmics, polítics, culturals... en un món global.

Competències relacionades amb la visió del món

- Respecte i assumpció de la diversitat cultural com una riquesa personal i col·lectiva.

- Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu.
- Valoració i exercici del diàleg, la cooperació i el treball col·laboratiu com a mitjans per a la construcció de la societat.
- Participació ciutadana com a mitjà per a l'acció en la vida política i social de les comunitats de pertinença (família, escola, barri...

Competència social i ciutadana

- Participació ciutadana com a mitjà per a l'acció en la vida política i social de les comunitats de pertinença (família, escola, barri... que condueixi al debat en els centres en base a l'aportació de les àrees curriculars en l'adquisició de les competències bàsiques.

[Tornar a l'índex](#)

IV. ACTIVITATS. Desenvolupament, temporització i material.

Aquest apartat pretén ser una petita guia per al professorat per dur a terme les activitats. És, sobretot, una orientació més que un manual. Cada professor i cada professora trobarà el seu ritme didàctic, tenint en compte l'alumnat amb què estarà treballant. La diversitat de situacions d'aprenentatge (grups de primària, de secundària, de persones nouvingudes, classes heterogènies, etc.) i estratègies que es faran servir (tots tres blocs de la Unitat didàctica, un bloc aïllat, dedicació durant tot un trimestre, treball de Crèdit de Recerca, Crèdit de Síntesi, Tutoria, etc..) marcaran, sens dubte, la utilització i aprofitament d'aquesta guia.

La Unitat Didàctica està dividida en tres blocs. Al principi de cada bloc hi ha un quadre general de les activitats on apareixen

- a) el nom de les activitats
- b) els objectius i competències de cada activitat.
- a) la temporalització aproximada i els materials necessaris.

A continuació del quadre general es detallen totes les activitats del bloc, incloent-hi la proposta de realització i les orientacions didàctiques corresponents.

Entre el material que es posa a l'abast hi ha, fonamentalment, activitats de dinàmica de grups, activitats de recerca, selecció, interacció amb noves tecnologies d'aprenentatge, d'informació i comunicació, i activitats de generació de pensament i materials propis com a conclusió de l'aprenentatge i posada en marxa de l'acció, l'objectiu últim de tot aquest material.

* Activitats de dinàmica de grups per a la formació i consolidació de grups de treball, seguint les instruccions del currículum de reforçar el treball en grups i cooperatiu i la interacció de l'alumnat dintre dels grups i intergrupals. També proposem que els grups es formin a partir de la confiança i amistat entre els components (grups naturals) i que després es vagin canviant al llarg de les activitats a fique tothom aprengui i sigui capaç de treballar segons les circumstàncies i l'objectiu del treball a seguir.

* Activitats de recerca, selecció, interacció amb noves tecnologies d'aprenentatge, informació i comunicació, amb dos objectius fonamentals:

- a) l'ús de les noves TIC i TAC per a aprendre, comprendre i re-interpretar la realitat i el propi coneixement. Tot això a partir de la interacció de, per un costat dels materials exposats amb aquestes tecnologies i, per l'altra, els propis coneixements i competències de l'alumnat en canvi continu.
- b) l'ús d'aquestes noves tecnologies per exposar el fruit del seu treball de grup i per generar noves formes de treballar i preparar les accions de futur.

* Activitats de generació de pensament i materials propis com a conclusió de l'aprenentatge i posada en marxa de l'acció, que exposaran al públic els nous pensaments i les seves creacions fent servir suports diferenciats des de la mera comunicació oral i el diari escrit de classe, els cartells i expositors de treballs col·lectius, fins a la creació i ús de materials en suport digital, com ara exposicions amb Ppt, creació de cacera del tresor, etc.

Aquesta Unitat Didàctica es podrà treballar de diverses maneres, depenent no solament del tipus d'alumnat (alumnat de primària, aules d'acollida i alumnat de secundària), sinó també de les intencions i programes curriculars de cada centre; per aquesta raó recomanem al professorat que se la prepari abans tenint en compte la seva situació particular.

Per tant, i sense que això determini la decisió del professorat podem fer els següents apunts:

- a) Unitat sencera amb tota la durada, seguint i fent totes les activitats en una setmana i en un període de 30-35 sessions seguides.
- b) Unitat sencera, al llarg de tot un curs, com a suport o base d'un treball de ciutadania o drets humans.
- c) Parts de les unitats, fent servir els materials més necessaris, ja sigui per fer dinàmiques de grups, ja sigui per treballar les competències socials i actitudinals referides als objectius del Mil·lenni i la seva consecució.
- d) Algun bloc de forma aïllada, relacionant-lo amb un grup de matèries, de forma interdisciplinària.

(NOTA PRÈVIA: hem resolt escriure el mat del profe amb **Times New Roman** i el de l'alumnat amb **Verdana**, per diferenciar-los)

BLOC 1

ACTIVITATS	OBJECTIUS I COMPETÈNCIES	TEMPS I MATERIALS
1. Presentació per parelles.	Presentar-se als companys i companyes del grup-classe. Capacitació per comunicar. Desenvolupament de la iniciativa personal.	45-50 min., 1 sessió Cartell, paper, llapis i música de fons agradable i suau
2. Ball de coneixença.	Conèixer-se a partir d'objectius comuns, interessos, etc. per a la formació dels grups Capacitació per comunicar oralment el pensament i el coneixement. Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.	45-50 min., 1 sessió com a màxim. Paper, llapis, <i>Blue-tack</i> o agulles, música de ballar, amb percussió de fons per animar la comunicació.
3. Què sabem del nostre entorn?	Col·lectivitzar el coneixements que els participants tenen sobre el seu centre, i fomentar la participació en un joc de informació. Selecció i organització de informacions prèvies. Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes.	20-30 min. per al joc preparat per la professora. Materials per cada joc (4 equips de 4 persones) Una cartolina gran per dibuixar o imprimir el taulell 20-30 targetes petites, 1 per cadascuna de les preguntes. Un dau
4. Els Objectius del Mil·lenni. Cacera del tresor	Conèixer els Objectius del Mil·lenni (ODM). Aprendre a treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor). Elaborar cartells amb informació dels ODM i propostes per la seva millora. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.	Temporalització: 3 a 5 hores, Estris adients per escriure i dibuixar. Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació
5. Els ODM. Debat i propostes de millora	Debate els Objectius del Mil·lenni (ODM). Aprendre a treballar en grup creuat. Exposar els cartells i explicar i debatre les propostes de millora dels ODM. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.	Temporalització 1 hora. (30 minuts per cada ODM) Els cartells elaborats per cada grup Estris adients per escriure i dibuixar. Cartolines per escriure les propostes decidides.

BLOC 1 (Material per al professorat)

Activitat 1. Presentació inicial. Presentació per parelles.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: Presentar-se als companys i companys del grup-classe, trencar el gel i afavorir la coneixença dels components del grup en aspectes i interessos no habitualment exposats en públic.</p> <p>Competències:</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Capacitació per a comunicar oralment el pensament i el coneixement. ❖ Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.	<p>a) Temporalització: 45-50 min., 1 sessió.</p> <p>b) Materials.</p> <ul style="list-style-type: none">• un cartell fet per la professora• full de paper per cada participant.• Llapis.• Música de fons agradable, però amb un ritme àgil: samba, música africana, etc.

Activitats.

1. La professora explica que ens presentem per parelles, però que donarem unes altres informacions a la nostra parella a part del nom, informacions i detalls que després farà servir per presentar-nos a tot el grup. (5')

2. La professora exposa en un cartell, escriu a la pissarra o diu les possibles dades que s'han de preguntar i explicar entre les parelles. També fa èmfasi en la importància de recordar aquestes dades de la parella perquè després s'ha de presentar la parella a la resta del grup. (3')

3. També explica que hi haurà 3 o 4 minuts per persona per fer aquestes preguntes i memoritzar les respostes. Total 6-8 minuts per parlar a dins de la parella.

NOTA: L'alumnat, depenent de l'edat i circumstàncies, pot escriure aquestes informacions de la seva parella, per presentar-la després. (8')

Exemples de dades: nom, interès per participar en aquesta activitat, si alguna vegada ha estat en un país d'Àfrica, Àsia o Amèrica; llengües que entén o parla, quina ha estat la experiència més interessant de les últimes setmanes, quina cosa especial sap fer que creu que no és habitual que altres persones puguin fer, amb quin animal se identifica més i perquè, etc.

4. La professora, una vegada passats els 6-8 minuts, demanarà que els participants es posin/seguin en rotllana i es presentin: cadascú tindrà 2 o 3 minuts per presentar la seva parella al grup. (20-30')

Orientacions didàctiques

La professora s'ha de preocupar que l'exposició de cada persona sigui senzilla i breu i animar i agilitar la presentació. Si el grup és superior a 20 persones, s'ha de fer de forma més breu i ràpida que si el grup és de 15 persones o menys.

La professora pot tenir preparat un cartell o un suport similar (doc digital) on estiguin els exemples de dades per l'alumnat amb més dificultats, així com d'altres materials, com ara música. Recomanem música de fons agradable, amb un ritme àgil: samba, música africana, etc.

Avaluació (l'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o en digital)

Sempre es pot demanar que l'alumnat faci alguna d'aquestes activitats, que n'avaluïn el treball fet i hi reflexionin sobre les activitats i la seva implicació.

- a) escriui una petita nota sobre les persones de grup que li han presentat amb alguna de les seves característiques més rellevants, gracioses, etc.
- b) avaluï l'activitat feta de l'1 (molt negativa) al 5 (molt positiva) i prengui nota de les puntuacions i del nombre de persones a la pissarra per veure la resposta a l'activitat.
- c) faci una petita avaluació per escrit de l'activitat en una mena de diari com ara

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Presentació per parelles.	
He après algunes coses noves com ara:.....	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

BLOC 1 (Material per al professorat)

Activitat 2. Ball de coneixença.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: conèixer-se a partir d'interessos comuns, etc. per a la formació dels grups</p> <p>Competències:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitació per comunicar oralment el pensament i el coneixement. • Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar. 	<p>Temporalització: 45-50 min., 1 sessió com a màxim.</p> <p>Materials.</p> <ul style="list-style-type: none"> • un full de paper per cada participant. • Llapis. • <i>Blue-tack</i> o agulles. • Música de ballar, amb percussió de fons per donar-hi ritme àgil: música africana, etc.

Activitats.

1. La professora explica que escriurem amb lletres grans les respostes a les següents preguntes:
 - a) Amb quines tres persones aniries d'acampada un cap de setmana?
 - b) Amb quines tres persones compartiries un joc d'ordinador?
 - c) Amb quines tres persones faries un treball de l'escola?

En el paper cadascú posa el seu nom i les respostes a les preguntes. Se'l col·loca a l'esquena amb l'agulla o el *blue-tack*.

2. La professora posa la música i es comença a ballar. Indica que han de ballar i trobar persones que tenen respostes similars i que comencin a ballar juntes, agafades de la mà o del braç. Així, fins a constituir grups de quatre persones. Quan la música para es veu els grups formats i es dóna l'oportunitat, de nou, que s'acabin de formar els grups que encara no s'han fet.

3. Quan para la música el grups se seuen i comenten les respostes que van donar. Anomenen una persona portaveu de grup.

4. El grup explica a la resta de la classe com es va formar, en base a quines respostes en particular, etc. i el nom dels integrants. Les persones que es van quedar soles (si n'hi ha) també expliquen les seves respostes.

Orientacions didàctiques

La professora pot escollir una altra pregunta tenint en compte l'edat i la idiosincràsia del grup-classe amb el que treballa l'activitat.

La professora s'ha de preocupar que l'exposició de cada grup sigui senzilla i breu i animar i agilitar la presentació de conclusions. També ha de conformar els grups que no s'hagin fet amb la música. Els grups han de ser de quatre persones com a màxim per poder desenvolupar amb èxit les activitats posteriors.

Avaluació (l'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o en digital)

Ara que l'alumnat ha començat a escriure les seves impressions en els diaris, hem d'aprofitar que comencin a relatar experiències i sentiments que no han escrit la primera vegada. Hem d'encoratjar que escriguin i per això hem de donar almenys 5 minuts per què facin el diari, recomanant-los, a més, que l'acabin a casa amb la distància i perspectiva que dóna el temps.

Aquesta vegada també s'aporten algunes preguntes, però la intenció és que cada vegada més l'alumnat escrigui lliurement. Escriure el diari (independentment d'allò escrit) s'avaluarà sempre positivament, sobretot per la reflexió sobre l'aprenentatge que allò significa.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Ball de coneixença.	
M'ha agradat (gens, poc, bastant, força, molt):	
Les persones amb les quals he fet el grup són:	
Són especials per mi pels motius següents:	
He après algunes coses noves com ara:	

BLOC 1 (Material per al professorat)

Activitat 3. Què sabem del nostre entorn?

Objectius /Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: col·lectivitzar els coneixements que els participants tenen sobre un tema, el del seu propi centre, i fomentar la participació en un joc d'informació.</p> <p>Competències</p> <p>* Selecció i organització d'informacions prèvies.</p> <ul style="list-style-type: none">• Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes.	<p>Temporalització: 20-30 min. per al joc preparat per la professora.</p> <p>Materials per cada joc (4 equips de 4 persones, els grups formats prèviament)</p> <ul style="list-style-type: none">• Un full de paper o cartolina gran per dibuixar o imprimir el taulell• 20-30 targetes o papers petits, 1 per cadascuna de les preguntes.• Un dau.

Activitats.

1. La professora explica que jugarem a respondre preguntes sobre la nostra escola o institut per veure què en sabem, del centre.
2. La professora col·loca els materials per a cada joc en una taula, al voltant de la qual se seuran els 4 grups que jugaran. (s'ha de tenir en compte si calen dos taulells pel nombre de participants)
3. A mesura que la professora explica les regles del joc, l'alumnat hi va participant.

Orientacions didàctiques

La professora haurà de preparar prèviament el(s) taulell(s) i les cartolines amb les preguntes.

Preparació del taulell:

1. En la cartolina es dibuixa el tauler següent:

EN POQUES PARAULES				EN POQUES PARAULES		
?		?		?		?
?		PERDS EL TORN		?		?
ENRERE 3		?		ENRERE 3		?
?		AVANÇA 2		?		PERDS EL TORN
?		?		?		?
SORTIDA		EN POQUES PARAULES				QUÈ EN SABEM?

2. Després elaborarà unes 20 o 30 preguntes sobre el tema; la majoria per ser contestades per una sola persona i d'altres que hauran de ser contestades per tothom. S'escriu una pregunta per cada targeta.

Exemple de preguntes per al tema: "La situació de la nostra escola, institut o centre"

QUANTES PERSONES
CONVIUEN A LA NOSTRA
ESCOLA?

EN QUÈ TREBALLEN ELS
MEMBRES DE LA
COMUNITAT EDUCATIVA?

HI HA ALGUN TIPUS
D'ORGANITZACIÓ
ENTRE ELS ALUMNES?

S'HAN ORGANITZAT ELS
ALUMNES ALGUNA VEGADA
PER RESOLDRE ALGUN
PROBLEMA?

QUIN ANY VA
COMENÇAR LA NOSTRA
ESCOLA?

QUANTES PERSONES VIUEN
EN L'ACTUALITAT EN EL
NOSTRE ENTORN

ON TREBALLAVEN ELS
NOSTRES MESTRES
ABANS?

HI HA FESTES ON PARTICIPIN
TOTS ELS MEMBRES JUNTS?

HI HA CANTINA O
MENJADOR A L'ESCOLA?

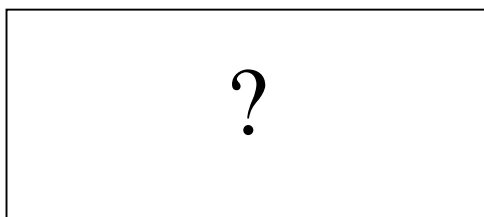
A QUÈ JUGUEN LES NENES
QUAN SÓN AL PATI?

A QUÈ JUGUEN ELS NENS
QUAN SÓN AL PATI?

QUANTES PERSONES
MENGEN HABITUALMENT A
LA CANTINA O MENJADOR?

QUINES EXCURSIONS
S'ORGANITZEN CADA
ANY PER NIVELLS?

3. Al revers de les targetes individuals es dibuixa un signe d'interrogació i darrere les col·lectives, s'hi escriu: "Digueu amb poques paraules"

Desenvolupament del joc:

1. Se seuen els equips de quatre persones.
2. Els participants es col·loquen al voltant del tauler, al costat del qual es posaran els dos conjunts de preguntes.
3. S'inicia el joc, cada grup fa una tirada amb el dau i comença qui tingui la puntuació més alta. Després continua el grup que hi ha a l'esquerra del que ha començat
4. Cada grup col·loca en el punt de sortida un objecte que l'identifiqui (un botó, una moneda o un altre objecte).

Avaluació. L'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o digital

Recordem que s'han de donar 5-10 ' per fer el diari després de cada activitat.

Aquesta vegada ja podem esperar que l'alumnat escrigui lliurement. Hem de encoratjar-los que ho facin, però. De totes maneres la professora pot fer alguna pregunta perquè tothom pugui contestar-la, com les dels exemples.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Què sabem del nostre entorn?	
He(m) pogut contestar algunes preguntes com ara:	
He(m) après dades i coses que no sabíem del nostre centre i el seu entorn:	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro. Basat en materials i idea de Vargas, Laura; Bustillos, Graciela i Marfan, Miguel: *Tècniques Participatives para la Educación Popular*, Edit. Popular, Madrid, 2003.

Bloc 1 (Material per al professorat)

Activitat 4. Els objectius del Mil·lenni. Cacera del tresor.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none">• Conèixer els Objectius del Mil·lenni (ODM).• Aprendre a treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor).• Elaborar cartells amb informació dels ODM i propostes per a la seva millora. <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual.</p> <ul style="list-style-type: none">* Capacitació per comunicar, oralment i per escrit, el pensament i el coneixement.* Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència. <p>Tractament de la informació i competència digital.</p> <ul style="list-style-type: none">* Recerca, selecció, organització i interpretació de la informació a partir de fonts digitals.* Capacitació per distingir entre informacions rellevants i anecdòtiques i entre informacions objectives i subjectives i, per tant, la intencionalitat dels missatges.* Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític. <p>Aprendre a aprendre</p> <ul style="list-style-type: none">* Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes: què?, quan?, on?, com? per què?* Desenvolupament d'estratègies per buscar, organitzar, recuperar, comprendre i interpretar la informació (resums, esquemes, taules de dades estadístiques...)* Desenvolupament d'estratègies de regulació i autoregulació, per aprendre a millorar i per saber comunicar el que s'ha après. <p>Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres</p> <ul style="list-style-type: none">* Capacitació d'estratègies de planificació i execució en les tasques quotidianes.* Capacitació per a la presa de decisions a partir de la reflexió.* Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.	<p>Temporalització: 3 a 5 hores.</p> <p>Materials.</p> <ul style="list-style-type: none">* Estris adients per escriure i dibuixar.* Ordinadors amb accés a Internet.* Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació

Activitats.

1. La professora explica que treballarem amb materials de diverses pàgines web (dades, imatges, preguntes i respostes) i que ho farem amb una activitat col·laborativa anomenada 'cacera del tresor'.
2. La professora mostra a l'alumnat la primera plana de la "cacera del tresor" i explica en què consisteix l'activitat i com fer-la.
3. La professora recorda que tots els grups han d'anar guardant els materials en els seus arxius digitals i que al final de cada sessió s'han de guardar els canvis i fer-ne una còpia de seguretat com a mínim (guardar-les en l'aplicació de memòria, etc).
4. La professora dirigeix l'alumnat en la elaboració dels cartells que exposaran els objectius del Mil·leni, que hauran treballat i les propostes de millora que hauran elaborat, seguint les instruccions que tindran (vegeu més avall).

Orientacions didàctiques

1. La professora explica què és una *cacera del tresor* i en què consisteix, adequant el missatge a l'edat i els coneixements previs que té l'alumnat sobre aquesta activitat d'aprenentatge. (vegeu definició de *cacera* més avall).
2. La professora mostra a l'alumnat (amb el projector) l'organització de la cacera i explica les tasques a realitzar (llegir les preguntes, buscar la informació, contestar les preguntes, contestar la pregunta final, etc) per a poder fer-les. És molt important que l'alumnat sàpiga quins passos ha de fer i entengui les instruccions donades, sobretot si aquesta eina d'aprenentatge els és nova.
3. La professora s'ha de preocupar que l'alumnat pugui realitzar la cacera amb èxit. Hi ha dues dificultats: la primera és la mecànica de la cacera que, probablement, sigui una eina nova per l'alumnat en molts casos i la segona la dificultat a cercar la informació a les pàgines web, saber relacionar-la amb les preguntes i guardar aquesta informació per a no perdre-la.
4. La professora ha d'anar seguint la realització de la feina de cada grup, anotar les dificultats que tenen i anar resolent-les durant les sessions. La rapidesa de l'alumnat fent les activitats no és important, ja que depèn molt de factors com el coneixement previ que tenen de l'instrument i de l'edat i coneixement del món i les llengües utilitzades en la cacera. Aquesta activitat és central en el desenvolupament de la Unitat didàctica i hem de tenir en compte que, més tard, ells i elles n'elaboraran una de pròpia. D'aquí que el temps sigui menys important que l'assimilació de les pautes per fer el procés en condicions que assegurin l'èxit en la compleció de l'activitat.
5. Cal vigilar que els grups de treball escullin diferents ODM. Per facilitar això es pot deixar escollir a cada grup un ODM. La professora s'encarregarà de repartir els que sobrin entre els diferents grups, assegurant-se així que es treballen tots els ODM.

Què és una cacera del tresor?

Una Cacera del tresor és un tipus d'activitat didàctica molt senzilla que utilitzen els docents que integren Internet en el currículum. Consisteix en un seguit de preguntes i una llista de direccions de pàgines web, de les quals es pot extreure o inferir les respostes. Algunes caceres inclouen una "Gran pregunta" al final, que requereix que els alumnes integrin els coneixements adquirits durant el procés.

*Tret d'un article d'en [Jordi Adell](#)
Centre d'Educació i Noves Tecnologies
Universitat Jaume I*

Avaluació. L'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o digital

Com ja és habitual, és molt important que l'alumnat anoti en el seu diari, els 5 últims minuts de cada sessió, les seves impressions, dificultats, satisfaccions, neguits i encerts. L'ús del diari és una eina més de l'aprenentatge que els serveix i que serveix al professorat per veure el que està passant.

El Meu diari	Data:
Avui hem fet:	
Ho hem fet de la manera següent:	
He après.....	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

Bloc 1 (Material per al professorat)

Activitat 5. Els objectius del Mil·lenni. Exposició i debat de propostes de millora.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none">• Debatre els Objectius del Mil·lenni (ODM).• Aprendre a treballar en grup creuat.• Exposar els cartells i explicar i debatre les propostes de millora dels ODM. <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual.</p> <ul style="list-style-type: none">* Capacitació per comunicar, oralment i per escrit, el pensament i el coneixement.* Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència. <p>Tractament de la informació i competència digital.</p> <ul style="list-style-type: none">* Recerca, selecció, organització i interpretació	<p>Temporalització: 1 hora. 30 minuts per cada ODM</p> <p>Materials.</p> <ul style="list-style-type: none">* Els cartells elaborats per cada grup* Estris adients per escriure i dibuixar.* Cartolines per escriure les propostes decidides.

<p>de la informació a partir de fonts escrites i visuals.</p> <p>* Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític.</p> <p>Aprendre a aprendre</p> <p>* Plantejament de preguntes per la resolució de problemes: què?, quan?, on?, com? per què?</p> <p>* Desenvolupament d'estratègies de regulació i autoregulació, per aprendre a millorar i per saber comunicar el que s'ha après.</p> <p>Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres</p> <p>* Capacitació per a la presa de decisions a partir de la reflexió.</p>	
---	--

Activitats.

5. La professora explica que anem a debatre les propostes exposades als cartells fets amb anterioritat. Ho farem amb els grups creuats. Cada grup d'alumnes (1, 2, 3, 4...) que ha fet els dos cartells (ex. alumnes A, B, C i D) es subdividirà en 2 parelles (A i B) i (C i D). Cada parella tindrà un dels cartells elaborat pel grup - amb un dels ODM i les propostes de millora treballats anteriorment en el si del grup original-. La professora farà el mateix amb tots els grups originaris. **La professora s'ha de preocupar que el creuament dels grups es faci de tal manera que els components dels nous grups no hagin treballat prèviament del mateix ODM.**
6. Seguidament compondrà uns nous grups de 4 que treballaran conjuntament (els grups estaran compostos dels alumnes A i B del grup 1, amb C i D del grup 2, p.ex.; A i B del grup 2 amb C i D del grup 4, etc.).
7. A continuació els nous grups hauran de
 - i. a) explicar el seu ODM i les seves propostes de millora als altres dos components del nou grup,
 - ii. b) debatre les propostes amb les altres dues persones i canviar-les o millorar-les, i escriure en la cartolina la nova proposta dissenyada pels quatre components del grup,
 - iii. c) repetir l'acció d'explicació, debat i proposta amb l'altre ODM de l'altra parella.
8. La professora recorda que tots els grups han d'anar guardant els materials elaborats i les cartolines s'han de preparar per a ser exposades a la resta de la classe. També que l'alumnat,

al final de cada sessió ha de guardar els materials i fer-ne una còpia de seguretat si ha fet servir arxius digitals (guardar-les en llaips de memòria, etc).

Orientacions didàctiques

1. La professora s' ha de preocupar que el creuament dels grups es faci de tal manera que els components dels nous grups no hagin treballat prèviament del mateix ODM.
2. Es donarà 30 minuts per a l'exposició, debat i elaboració de les noves propostes per a cada ODM.
3. La professora ha de seguir la feina de cada grup, anotar les dificultats que tenen i anar resolent-les durant las sessions.
4. Com ja és habitual, és molt important que l'alumnat anoti en el seu diari, els 5 últims minuts de cada sessió, les impressions, dificultats, satisfaccions, neguits i encerts. L'ús del diari és una eina més de l'aprenentatge que els serveix i que serveix al professorat per veure el que està passant.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Els ODM. Debat i propostes de millora.	
Valoració de l'activitat:	
Dificultat de l'activitat:	
Com me n'he sortit, què he après de nou?	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

BLOC 2

ACTIVITATS	OBJECTIUS I COMPETÈNCIES	TEMPS I MATERIALS
Activitat 1. Organitzem-nos	Objectiu: formar grups i donar suport a la seva organització per executar activitats en el futur. Competències: Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític. Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes. Desenvolupament d'estratègies per buscar, organitzar, recuperar, comprendre i interpretar la informació.	Temporalització: 50-65', 1 i ¼ de sessió. Materials Cartolina de mig foli per cada participant (punt 1). Cartolines grans (DIN A3) per cada grup, per els noms i repartiment de tasques (punt 3) i les accions (punt 4). Estris per escriure i dibuixar. Blue-tack o agulles. Pissarra o similar.
Activitat 2. El joc dels cubs.	Objectiu: crear consciència en les persones participants de les desigualtats entre el Nord (generalment enriquit) i el Sud (generalment empobrit). Fer una simulació de les situacions per les que passen les persones davant de les injustícies i el repartiment desigual dels recursos. Competències: Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític. Coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana. Desenvolupament d'actituds i actuacions per a la sostenibilitat.	Temporalització: 25' per jugar i 25' per avaluar el joc com a mínim. 1 sessió Materials Una bossa amb material divers per cada grup (vegeu QUADRE DE MATERIALS) Full de paper amb estris per escriure (llapis, boli) per cada observador/a. Un regle per a la professora per mesurar els cubs. Pissarra o similar pel debat posterior. Llibreta de notes i estris per escriure.
Activitat 3. Vols dir que és veritat? Webquest	Objectiu: fer un treball de grup per a sensibilitzar l'entorn sobre la realitat del món amb dades i colors. Competència comunicativa lingüística i audiovisual. Competència cultural i artística. Tractament de la informació i competència digital. Competència matemàtica. Aprendre a aprendre. Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres	Temporalització: 10 a 15 hores, Materials. Estris adients per escriure i dibuixar. Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació
Activitat 4. Presentació del nostre treball sobre els ODM.	Objectiu: Presentar un treball cooperatiu sobre salut, educació, esperança de vida, etc elaborat amb dades de l'Índex del Desenvolupament Humà (IDH), tot relacionant-les amb els colors de les	Temporalització: 1 hora i ½ (depenent del temps d'exposició del treball per part

<p>Power points.</p>	<p>banderes dels països escollits. Exposar públicament el treball fet en suport digital (<i>power point</i>) fer un treball de grup per a sensibilitzar l'entorn sobre la realitat del món amb dades i colors.</p> <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual.</p> <p>Competència cultural i artística.</p> <p>Aprendre a aprendre.</p> <p>Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres</p> <p>Coneixement i interacció amb el món</p> <p>Competència social i ciutadana.</p>	<p>de cada grup)</p> <p>Ordinadors amb accés a Internet.</p> <p>Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació</p> <p>Llibreta de notes i estris per escriure i dibuixar.</p> <p>El treball elaborat i preparat per la seva exposició en suport digital (<i>power point</i>).</p>
-----------------------------	---	---

Bloc 2. (Material per al professorat)

Activitat 1. Organitzem-nos

Objectius /Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: formar grups i donar suport a la seva organització per executar activitats en el futur.</p> <p>Competències:</p> <ul style="list-style-type: none">* Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític.* Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes.* Desenvolupament d'estratègies per buscar, organitzar, recuperar, comprendre i interpretar la informació.* Capacitació d'estratègies de planificació i execució en les tasques quotidianes.* Capacitació per a la presa de decisions a partir de la reflexió.* Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.* Capacitació per fer propostes per a la millora.* Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu.* Valoració i exercici del diàleg, la cooperació i el treball col·laboratiu.	<p>Temporalització: 50-65 min., 1 i ¼ de sessió.</p> <p>Materials</p> <p>Cartolina de mig foli per cada participant (punt 1).</p> <p>Cartolines grans (DIN A3) per a cada grup, per als noms i repartiment de tasques (punt 3) i les accions (punt 4).</p> <p>Estris per escriure i dibuixar.</p> <p>Blue-tack o agulles.</p> <p>Pissarra o similar.</p>

Activitats.

1. La professora dóna les instruccions següents:
 - b) Cada participant ha d'escollir un dels objectius del mil·lenni (ODM) que no va treballar prèviament en les activitats anteriors.
 - c) Després ha d'escollir una de les solucions que se li ha donat al ODM per a la seva consecució.
 - d) Finalment ha d'escriure les accions a fer perquè l'ODM es pugui acomplir.
 - e) Les persones participants "pengen" la seva resposta en la pissarra amb blue tack i miren les respostes dels altres participants. Les respostes s'agrupen per els ODMs escollits.
2. Les persones que han escollit el mateix ODM formen un grup. Els grups haurien de tenir com a mínim 4 components i com a màxim 6. Si és necessari es formen dos grups amb un mateix ODM.
3. Cada grup s'organitza internament: han de posar un nom al grup, els noms dels seus components i les funcions de cadascuna de les persones. Les funcions són o poden ser: coordinador/a, portaveu; estadístic/a, recollidor/a de dades; il·lustrador/a; dissenyador/a; redactor/a, animador/a i, finalment, l'observador/a del grup, que és aquella persona que observa el que els components del grup fan i diuen i en pren nota per avaluar després la dinàmica interna del grup.

4. Una vegada format el grup i explicitades les funcions i rols de cadascú, el grup debat i elabora un sol document amb les tres accions que desenvoluparà per a la consecució del ODM que ha treballat seguint aquesta possible guia:
- Quines tres accions es faran.
 - Finalitat de les accions, per què es faran.
 - Com es faran.
 - Qui les portarà a terme.
 - Amb quins mitjans es comptarà.
 - Quan es començarà a fer-les.
 - Cronograma: terminis per a fer les accions.
 - On es començaran les accions.

Orientacions didàctiques

La professora ha de vetllar perquè es formin grups més o menys uniformes en nombre (a poder ser, de 5 persones), que després serviran per treballar les activitats (joc dels cubs, la webquest, etc).

La formació dels grups i els rols que es donaran als seus membres formen part de l'aprenentatge organitzatiu. Això vol dir que l'alumnat segurament no tingui massa clar com fer-ho. La professora disposarà de la pauta que es donarà més endavant (en la webquest), però la farà servir per aconsellar l'alumnat a mesura que vagin sorgint les dificultats.

La pauta que es donarà, més tard, a la webquest és la següent:

Coordinador/a: hauria d'ésser una persona amb capacitat per seleccionar els aspectes més importants, ordenar-los, estructurar els continguts, etc.....

Il·lustrador/a: hauria d'ésser una persona amb habilitats per a la imatge, el disseny, el dibuix, l'estètica, etc...

Estadístic/a : hauria d'ésser una persona amb facilitat per a les matemàtiques, a qui agradessin els "números", fer càlculs, etc...

Redactor/a : hauria d'ésser una persona amb capacitat per redactar amb correcció, concretar les idees, resumir, etc...

Secretari/a : hauria d'ésser una persona responsable, amb una bona capacitat per dialogar i alhora demanar responsabilitats a la resta dels companys i fer que es portin a terme ...

NOTA: Mentre els grups estiguin treballant es pot posar música de fons, clàssica i suau, que no interfereixi en el pensament i l'acció dels participants.

Avaluació. (L'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o digital)
Recordem que s'han de donar 5-10 minuts per fer el diari després de cada activitat.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Organitzem-nos!	
Les accions que vàrem decidir són:	
He participat activament en les tasques següents:	
Les persones amb les quals he fet el grup i els seus rols són:	
He(m) après algunes dades i coses que no sabíem de com organitzar-nos, com ara:	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

Bloc 2. (Material per al professorat)

Activitat 2. El joc dels cubs.

Objectius /Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: crear consciència en les persones participants de les desigualtats entre el Nord (generalment més ric) i el Sud (generalment més pobre). Fer una simulació de les situacions per les quals passen les persones davant de les injustícies i el repartiment desigual dels recursos.</p> <p>Competències:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític. * Coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana. * Desenvolupament d'actituds i actuacions per a la sostenibilitat. * Comprensió de la interdependència dels agents, els fets i els fenòmens naturals, socials, econòmics, polítics, culturals... en un món global. * Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu. * Valoració i exercici del diàleg, la cooperació i el treball col·laboratiu. 	<p>Temporalització: 25' per jugar i 25' per avaluar el joc com a mínim.</p> <p>1 sessió</p> <p>Materials</p> <p>Una bossa amb material divers per a cada grup (vegeu QUADRE DE MATERIALS)</p> <p>Full de paper amb estris per escriure (llapis, boli) per a cada observador/a.</p> <p>Un regle per a la professora per mesurar els cubs.</p> <p>Pissarra o similar per al debat posterior.</p> <p>Llibreta de notes i estris per escriure.</p>

Realització de les activitats.

1. La professora explica que farem un joc. Explica que es donarà a cada grup una bossa amb els materials necessaris per fer uns cubs i que donarà unes regles pel joc:

a) Els cubs han de tenir 6 centímetres per cada costat i han de ser perfectes.

- b) Guanyarà el grup que faci més cubs i de millor qualitat en menys temps.
- c) Cada vegada que un grup acaba un cub ha de portar-lo a la taula de la professora i aquesta l'acceptarà o no, segons la qualitat i acabament.
- d) Cap membre de grup no pot moure's del seu espai de grup. La penalització és quedar fora de joc.
- e) Quedarà prohibida qualsevol negociació d'un grup amb un altre o altres sense el permís i la presència de la professora com a "àrbitre" i mediatadora. Seran negociadors solament els portaveus de cada grup.

2. Una vegada que cada grup estigui preparat i les instruccions hagin estat enteses per tothom, la professora determinarà un temps pel joc, (20 minuts pot ser suficient, però 30 seria millor). La professora dóna a cada grup una bossa amb els materials (evidentment no tots els grups en tenen la mateixa quantitat). Un possible repartiment previ haurà estat fet per la professora amb aquest esquema possible.

QUADRE DE MATERIALS

Grup/equip	Folis/cartolines (matèria primera)	Llapis, Tisores (coneixements)	Regles (tecnologia)	Cinta adhesiva (mà d'obra qualificada)
A	2	2 llapis i 2 tisores	2 regles	1 rotllo
B	1 ½	1 llapis i 1 tisores	1	1 rotllo
C	½ arrugada/feta malbé	1 llapis	0	½ metre
D	2	1 tros de llapis	0	30 cm
E	0	2 llapis i 2 tisores	2	2 rotllos

Si el joc es desenvolupa de forma habitual, això significarà que hi haurà crits, intent de robatoris del material d'un altre grup, disputes i presses, a part del soroll que farà tothom a l'hora de jugar i la professora en esperonar als que "guanyen".

3. Una vegada acabat el temps es paralitza el joc, es calmen els ànims i la professora torna a ocupar el seu lloc com a facilitadora i obre un debat sobre el que ha passat.

La professora diu que tothom torna a ser el que era i fa raonar l'alumnat sobre la seva actitud, etc amb preguntes i reflexions a partir de:

- els comentaris, les opinions, sensacions i actituds de les persones participants
- els relats i comentaris fets per les persones participants, sense adonar-se que van ser enregistrats per l'equip d'observadors.
- Si s'escau la persona que coordina el joc, pot fer les preguntes per reflexionar com ara:

- Com us heu sentit mentre jugàveu?
- Què heu fet per poder construir els cubs?
- Quin(s) grup(s) van fer més cubs? Per què?

4) Va ser igualitària la distribució dels materials? Per què? Què vol dir això?

5) Si sabéssiu que

Folis/cartolines	=	matèria primera
Llapis, tisores	=	coneixements
Regles	=	tecnologia
Cinta adhesiva	=	mà d'obra qualificada

6) Creieu que la matèria primera i la tecnologia es reparteixen de forma igual en el món?

7) Què passa amb els coneixements?

8) Etc...

Orientacions didàctiques

1. Abans de jugar la professora tindrà preparat el material, haurà pensat com disposarà dels espais perquè els grups (5 o 6 persones per grup) no puguin estar a prop i haurà parlat amb un membre de cada grup que serà observador, però no jugarà. La persona observadora anotarà si es respecten les regles del joc i prendrà nota del que diuen i fan la resta de components del grup durant el joc.
2. Per jugar els grups formats anteriorment hauran d'estar allunyats uns dels altres (cada grup representa un país, però no se'ls ha de dir res als participants d'això). A cada grup se li assignarà, doncs, unes taules, cadires.
3. A més, durant el joc, la professora animarà els grups a treballar i felicitarà els grups que vagin "guanyant". Si pot haver alguna persona de fora (una altra professora, per exemple) que pot fer el paper d'àrbitre del joc, millor. Així la professora habitual es podria "mantenir al marge" i no posar en perill la seva posició de facilitadora que ha estat jugant durant tot el desenvolupament de la Unitat Didàctica.

Avaluació. (L'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o en digital)

Com que hi ha hagut molta reflexió en aquesta activitat, hi poden haver disputes entre l'alumnat, l'activitat del diari podria ser més pautaada per la professora per donar una mica de temps perquè tothom vegi que és un joc i que simula la realitat, però que ningú no s'ha enfadat amb ells i elles. De fet l'alumnat pot posar per escrit les coses que s'han sentit durant el joc i que s'han dit al debat. Per tant proposem que es donin 10-15 minuts per fer el diari, si s'escau.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: El joc dels cubs	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

BLOC 2 (*Material per al professorat*)

Activitat 3. Vols dir que és veritat? Webquest

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: fer un treball de grup per a sensibilitzar l'entorn sobre la realitat del món amb dades i colors.</p> <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual.</p> <ul style="list-style-type: none">* Capacitació per a la construcció del discurs a partir de les competències lingüístiques.* Capacitació per comunicar, oralment i per escrit, el pensament i el coneixement.* Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència. <p>Competència cultural i artística.</p> <ul style="list-style-type: none">* Desenvolupament del sentit estètic. <p>Tractament de la informació i la competència digital.</p> <ul style="list-style-type: none">• Recerca, selecció, organització i interpretació de la informació a partir de fonts digitals.* Capacitació per distingir entre informacions rellevants i anecdòtiques i entre informacions objectives i subjectives i, per tant, la intencionalitat dels missatges.* Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític. <p>Competència matemàtica</p> <ul style="list-style-type: none">* Utilització dels nombres i el càlcul en contextos pràctics per dibuixar, mesurar i calcular.* Ús de tècniques de representació geomètrica per projectar formes dels objectes i els espais.* Utilització de sistemes convencionals de representació espacial (mapes i banderes) per obtenir i comunicar informació.* Interpretació i presentació d'informació a partir de taules, gràfics i quadres estadístics. <p>Aprendre a aprendre</p> <ul style="list-style-type: none">* Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes: què?, quan?, on?, com? per què?	<p>Temporalització: 10 a 15 hores.</p> <p>Materials.</p> <ul style="list-style-type: none">* Estris adients per escriure i dibuixar.* Ordinadors amb accés a Internet.* Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació

<p>* Desenvolupament d'estratègies per buscar, organitzar, recuperar, comprendre i interpretar la informació (resums, esquemes, taules de dades estadístiques...</p> <p>* Desenvolupament d'estratègies de regulació i autoregulació, per aprendre a millorar i per saber comunicar el que s'ha après.</p> <p>Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres</p> <p>* Capacitació d'estratègies de planificació i execució en les tasques quotidianes.</p> <p>* Capacitació per a la presa de decisions a partir de la reflexió.</p> <p>* Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.</p> <p>* Capacitació per a la reflexió sobre l'acció i fer propostes per a la millora.</p>	
---	--

Activitats.

1. La professora explica que treballarem amb materials de diverses pàgines web (mapes, dades, imatges) i que ho farem amb una activitat col·laborativa anomenada 'webquest'.
2. La professora mostra a l'alumnat la webquest i anima els alumnes a seguir els passos i es fan les activitats.
3. La professora recorda que tots els grups han d'anar guardant els materials en els seus arxius digitals i que al final de cada sessió s'han de guardar els canvis i fer-ne una còpia de seguretat com a mínim (guardar-les en llapis de memòria, etc).

Orientacions didàctiques

1. La professora explica què és una webquest i en què consisteix, adequant el seu missatge a l'edat i als coneixements previs que en té l'alumnat. (vegeu resum sobre les webquest més avall)
2. La professora mostra a l'alumnat (amb el projector) les diferents tasques i passos a seguir per a la compleció de les activitats de la webquest. És molt important que l'alumnat sàpiga quins passos ha de fer i entengui les instruccions donades a la webquest.
3. La professora s'ha de preocupar d'anar seguint els treballs de cada grup i anotant les dificultats més comunes per poder anar resolent-les durant las sessions. La rapidesa de l'alumnat a fer les activitats no és important, ja que depèn molt de factors com el coneixement previ que tenen de l'instrument (webquest) i de la seva edat i el coneixement del món i les llengües utilitzades en la webquest.

Què és una WebQuest?

Una WebQuest és una proposta didàctica de recerca guiada, que utilitza principalment recursos d'Internet. Té en compte el desenvolupament de les competències bàsiques, considera el treball cooperatiu i la responsabilitat individual, prioritza la construcció del coneixement mitjançant la transformació de la informació en la creació d'un producte i conté una avaluació directa del procés i dels resultats.

<http://www.webquestcat.cat/>

1-Les WebQuest són unes eines que possibiliten el treball cooperatiu garantint al mateix temps la responsabilitat de tots i cada un dels alumnes.

2-Les WebQuest posen a l'abast dels alumnes els millors recursos d'Internet, els de més qualitat, els més actualitzats i adequats als interessos i al nivell cognitiu dels alumnes.

3-Les WebQuest contribueixen a donar sentit al treball dels alumnes ja que fan que els seus esforços arribin a la societat i contribueixen a millorar-la en alguns aspectes.

4-Una eina que permet a l'alumne saber en tot moment allò que s'espera d'ell.

5-La WebQuest permet ampliar l'autonomia de treball quant a l'espai i al temps.

Una investigació guiada con recursos Internet. III Congreso Internacional virtual de educación

Barba, Carme y Capella, Sebastià (Traduit de l'original)

http://webquest.xtec.cat/joomla/files/articles_entrevistes/CIVEbarbacapella.pdf

- WebQuest es un modelo de aprendizaje extremadamente simple y rico para propiciar el uso educativo de Internet, basado en el aprendizaje cooperativo y en procesos de investigación para aprender.
- Un WebQuest es una actividad enfocada a la investigación, en la que la información usada por los alumnos es, en su mayor parte, descargada de Internet. Básicamente es una exploración dirigida, que culmina con la producción de una página Web, donde se publica el resultado de una investigación.
- WebQuest es una metodología de aprendizaje basado fundamentalmente en los recursos que nos proporciona Internet que incitan a los alumnos a investigar, potencian el pensamiento crítico, la creatividad y la toma de decisiones, contribuyen a desarrollar diferentes capacidades llevando así a los alumnos a transformar los conocimientos adquiridos

Area Moreira, Manuel. *WebQuest una estrategia de aprendizaje por descubrimiento basada en el uso de Internet.*

http://webquest.xtec.cat/joomla/files/articles_entrevistes/article%20Manuel%20Area.doc

Avaluació. (L'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o en digital)

La professora avaluarà, durant tot el procés, les relacions entre els membres de cada grup i el treball en grup. Com que la webquest ja té una rúbrica d'avaluació, aquesta li servirà. No obstant serà imprescindible l'observació de les relacions que s'estableixen entre l'alumnat per poder analitzar i avaluar tot el procés i redreçar les situacions que calguin.

Per una altra banda, és molt important que l'alumnat anoti en el seu diari, els 5 últims minuts de cada sessió, les seves impressions, dificultats, satisfaccions, neguits i encerts. Fer el diari a cada sessió els permetrà, al final de l'activitat, escriure una avaluació personal del treball de la webquest de molta més profunditat i qualitat. Per al recull de diari-avaluació final d'aquesta avaluació hem de donar de 10 a 20 minuts, perquè el procés sigui més ric. Una música de fons suau, com sempre, ajudarà al procés d'auto-reflexió i avaluació.

El Meu diari	Data:
Avui hem fet:	
Ho hem fet de la manera següent:	
He après.....	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

BLOC 2 (Material per al professorat)

Activitat 4. Presentació del nostre treball sobre els ODM. Power point.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: Presentar un treball cooperatiu sobre salut, educació, esperança de vida, etc, elaborat amb dades de l'Índex del Desenvolupament Humà (IDH), tot relacionant-les amb els colors de les banderes dels estats escollits. Exposar públicament el treball elaborat en suport digital (<i>power point</i>) per a sensibilitzar l'entorn sobre la realitat del món amb dades i colors.</p> <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Capacitació per a la construcció del discurs a partir de les competències lingüístiques. * Capacitació per a comunicar, oralment i per escrit, el pensament i el coneixement. * Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència. <p>Competència cultural i artística.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Desenvolupament del sentit estètic, la capacitat d'emocionar-se. 	<p>Temporalització: 1 hora i ½ (depenent del temps d'exposició del treball per part de cada grup)</p> <p>Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació Llibreta de notes i estris per escriure i dibuixar. El treball elaborat i preparat per la seva exposició en suport digital (<i>power point</i>).</p>

Aprendre a aprendre

* Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes: què?, quan?, on?, com? per què?

* Desenvolupament d'estratègies de regulació i autoregulació, per aprendre a millorar i per saber comunicar el que s'ha après.

Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres

* Capacitació d'estratègies de planificació i execució en les tasques quotidianes.

* Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.

Coneixement i interacció amb el món

* Coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana.

* Comprensió de la interdependència dels agents, els fets i els fenòmens naturals, socials, econòmics, polítics, culturals... en un món global.

Competències relacionades amb la visió del món

* Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu.

* Valoració i exercici del diàleg, la cooperació i el treball col·laboratiu com a mitjans per a la construcció de la societat.

Competència social i ciutadana

* Participació ciutadana com a mitjà per a l'acció en la vida política i social que condueixi al debat en els centres en base a l'aportació de les àrees curriculars a l'adquisició de les competències bàsiques.

Activitats.

4. La professora explica que exposarem els treballs elaborats pels grups cooperatius durant l'activitat de la *webquest*.
5. Cada grup exposa el seu treball.

6. L'alumnat dels altres grups escolta les exposicions i fa preguntes i en demana aclariments al grup que exposa.

Orientacions didàctiques

1. La professora prepara prèviament l'ordre en què els grups exposaran els seus treballs. En general és bo deixar els millors treballs per al final.

VALORACIÓ DELS ALTRES GRUPS

2. La professora pot fer servir, com a activitats relacionades amb grups de treball, alguna de les rúbriques, adaptades prèviament per ella, exposades en l'apartat d'avaluació dels materials del professorat.

Avaluació. (L'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o digital)

La professora avaluarà, durant tot el procés, les relacions entre els membres de cada grup i el treball en grup. Com que la webquest ja té una rúbrica d'avaluació, aquesta li servirà. No obstant serà imprescindible l'observació de les relacions que s'estableixen entre l'alumnat per poder analitzar i avaluar tot el procés i redreçar les situacions que calguin.

Per una altra banda, és molt important que l'alumnat anoti en el seu diari, els 5 últims minuts de cada sessió, les seves impressions, dificultats, satisfaccions, neguits i encerts. Fer el diari a cada sessió els hi permetrà, al final de l'activitat, escriure una avaluació personal del treball de la webquest de molta més profunditat i qualitat. Per al recull de diari-avaluació final d'aquesta avaluació hem de donar de 10 a 20 minuts, perquè el procés sigui més ric. Música de fons suau, com sempre, ajudarà al procés d'auto-reflexió i avaluació.

El Meu diari	Data:
Avui hem fet:	
Ho hem fet de la manera següent:	
He après.....	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

BLOC 3

ACTIVITATS	OBJECTIUS I COMPETÈNCIES	TEMPS I MATERIALS
<p>Activitat 1. A la recerca del concepte de desenvolupament</p>	<p>Objectiu: Crear consciència i fer raonar a les persones participants sobre les desigualtats entre el Nord (generalment més ric) i el Sud (generalment més pobre). Desenvolupar una visió més global i objectiva de les relacions Sud-Nord. Reflexionar sobre el concepte de desenvolupament.</p> <p>Competències: Tractament de la informació i competència digital. Aprendre a aprendre. Coneixement i interacció amb el món. Competències relacionades amb la visió del món.</p>	<p>Temporalització: 1 hora-sessió</p> <p>Materials: Taulell de joc, còpia de l'original (Annex 1). La professora pot demanar que es faci un taulell de 1,50 m. x 2.50 m. prèviament al dia del joc, disposarem d'una còpia de l'original, dibuixat pel propi alumnat. Fitxes (una blanca i altres de colors diferents, de la mida d'una moneda de dos euros com a mínim) Una bossa de grans o similars (cigrons, nogades o qualsevol altre llegum gros). Estris per escriure i dibuixar.</p>
<p>Activitat 2. Ara fem la nostra cacera del tresor.</p>	<p>Objectius: Elaborar una cacera del tresor pròpia per la seva compleció per part dels altres grups i conèixer millor els Objectius del Mil·lenni (ODM). Millorar l'habilitat per treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor).</p> <p>Competències: Competència comunicativa lingüística i audiovisual. Competència cultural i artística. Tractament de la informació i competència digital. Competència matemàtica. Aprendre a aprendre. Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres. Coneixement i interacció amb el món. Competències relacionades amb la visió del món Competència social i ciutadana</p>	<p>Temporalització: 2 - 3 hores,</p> <p>Materials. Estris adients per escriure i dibuixar. Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació</p>
<p>Activitat 3. Ara fem les altres caceres.</p>	<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aprofundir en el coneixement dels Objectius del Mil·lenni (ODM). • Millorar l'habilitat per treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor). 	<p>Temporalització: 2 - 3 hores,</p> <p>Materials. Estris adients per escriure i dibuixar. Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per</p>

	<p>Competències: Competència comunicativa lingüística i audiovisual. Tractament de la informació i competència digital. Aprendre a aprendre. Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres. Coneixement i interacció amb el món. Competències relacionades amb la visió del món. Competència social i ciutadana.</p>	emmagatzemar i treballar informació.
Activitat 4. Passem a l'acció.	<p>Objectius: Preparar una acció sintetitzadora dels coneixements, debats, propostes i decisions preses al llarg de la Unitat Mapa de la Vergonya. Explicar l'acció a la resta de grups. Seleccionar l'acció més votada per tots els grups i portar-la a terme.</p> <p>Competències: En aquesta activitat final es treballen pràcticament totes les competències, especialment: Competència comunicativa lingüística i audiovisual. Coneixement i interacció amb el món. Competències relacionades amb la visió del món. Competència social i ciutadana.</p>	<p>Temporalització: 2 a 3 hores,</p> <p>Materials. Els cartells elaborats per cada grup durant les activitats anteriors. Estris adients per escriure i dibuixar. Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació. Cartolines i dossier de tota la feina feta (diaris, etc).</p>

Bloc 3. (Material per al professorat)

Activitat 1. A la recerca del concepte de desenvolupament.

Objectius /Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectiu: Crear consciència i fer raonar les persones participants sobre les desigualtats entre el Nord (generalment més ric) i el Sud (generalment més pobre). Desenvolupar una visió més global i objectiva de les relacions Sud-Nord. Reflexionar sobre el concepte de desenvolupament.</p> <p>Competències:</p> <p>Tractament de la informació i competència digital. Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític.</p> <p>Aprendre a aprendre Desenvolupament del pensament complex (estratègies de raonament, anàlisi multicausal de variables, plantejament d'hipòtesis...)</p> <p>Coneixement i interacció amb el món Comprensió de la interdependència dels agents, els fets i els fenòmens naturals, socials, econòmics, polítics, culturals... en un món global.</p> <p>Competències relacionades amb la visió del món Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu.</p>	<p>Temporalització: 1 hora-sessió</p> <p>Materials: Taulell de joc, còpia de l'original (Annex 1). La professora pot demanar que es faci un taulell de 1,50 m x 2.50 m prèviament al dia del joc, disposem d'una còpia de l'original, dibuixat pel propi alumnat.</p> <p>Fitxes (una blanca i altres de colors diferents, mida d'una moneda de dos euros com a mínim)</p> <p>Una bossa de grans o similars (cigrons, o qualsevol altre llegum gros).</p> <p>Estris per escriure i dibuixar.</p>

Realització de les activitats.

1. La professora demana a l'alumnat que contesti individualment la pregunta inicial: Per què uns països s'anomenen desenvolupats i d'altres no? Què ha passat al llarg de la història? (per a aquesta pregunta es poden donar tres o quatre minuts i es pot posar una cançó agradable mentre l'alumnat escriu).
2. La professora explica que jugarem al joc del desenvolupament. Com a tal joc hi ha un grup guanyador i uns altres que perden. La professora dóna les instruccions, oralment, a tots els grups constituïts. La professora fa els aclariments necessaris.

3. La professora escull 1 persona per grup (que sigui àgil i ràpida escrivint i no massa dinàmica per jugar) i els diu, a part, que simplement observaran i escriuran el que digui la gent del seu grup durant la partida, sense eliminar res, si és possible).
4. Es juga el joc. La professora solament llegeix i controla el joc. Deixa que siguin els membres de cada grup que parlin i diguin el que volem. Seria una experiència summament interessant enregistrar l'alumnat mentre juga amb una càmera fixa en algun lloc (sostre), que pogués enregistrar-ho tot. Les instruccions de cada casella poden ser llegides també per un participant que no jugui però serà sempre la que 'dirigirà' el joc.
5. Reflexió sobre el joc. Resposta a preguntes sobre el que ha passat durant el joc, per què hi ha hagut reaccions diverses, com s'han sentit els jugadors, quin paper ocupava la persona que 'dirigia' el joc, etc.
6. Les instruccions de cada casella resten a la disposició de l'alumnat perquè les pugui consultar
7. L'alumnat torna a escriure les respostes a la pregunta inicial.
8. Com ja és habitual, és molt important que l'alumnat anoti en el seu diari, els 5 últims minuts de cada sessió, les seves impressions, dificultats, satisfaccions, neguits i encerts. L'ús del diari és una eina més de l'aprenentatge que els serveix i que serveix al professorat per veure el que està passant.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu:	
Valoració de l'activitat:	
Dificultat de l'activitat:	
Com me n'he sortit, què he après de nou?	

Orientacions didàctiques.

Es recomanable ajuntar un grapat de taules en el centre de l'espai perquè tothom pugui participar i veure el taulell. El taulell, del que oferim una còpia en l'Annex 1, es pot fer gran perquè sigui més fàcil jugar-hi.

El paper de la persona que 'dirigeix' el joc és de cabdal importància perquè és qui llegeix les caselles, ja que representa qui veritablement marca les regles del joc, és a dir: el G8, el FMI, el BM, etc.

En el debat posterior és important extreure no solament les reflexions individuals, sinó una posició de tot el grup davant de les relacions Sud- Nord.

Aquesta activitat pot ser expandida de diverses maneres: un grup d'alumnes pot fer una reflexió conjunta a més de la individual i exposar-la a tota la classe. Es pot enregistrar el joc en vídeo i l'alumnat podria reflexionar a partir de veure's mentre jugava. Una altra activitat possible es tornar

a jugar el joc havent-hi canviat prèviament les regles del joc, a fi i efecte de mostrar com amb unes regles diferents el desenllaç del joc també canviaria.

9. Joc: A la recerca del desenvolupament.

Objectiu: Participar en un joc col·lectiu sobre el desenvolupament amb interès i ànim d'aprendre. Treure conclusions raonades i crítiques sobre el desenvolupament dels països del món.

A LA RECERCA DEL DESENVOLUPAMENT.

Instruccions orals abans de començar el joc:

Hi ha jocs en què les regles no són iguals per a tothom. Així passa en aquest joc: els avantatges i els inconvenients en el camí per assolir el desenvolupament són diferents segons qui juga.

Tal vegada això sembli injust, però no hem estat pas nosaltres els que hem inventat les regles, nosaltres les hem copiat, el més fidelment possible, de la mateixa realitat.

L'atzar determinarà, en aquesta ocasió, qui jugarà amb unes o altres fitxes. En realitat no és la sort sinó les condicions històriques, geogràfiques, racials, econòmiques, culturals, etc, les que determinen els obstacles i les possibilitats que cada país i cada poble hauran d'afrontar per intentar construir el seu desenvolupament.

Per canviar les regles d'aquest joc seria imprescindible que tots els jugadors, no només els que tenen els obstacles més grans sinó també els que gaudeixen dels avantatges més grans, hi estiguessin d'acord. I aquesta no sembla que sigui una possibilitat propera, almenys en el nostre món.

Instruccions per al desenvolupament del joc:

Els /les participants es dividiran en quatre o cinc equips al mateix nombre de membres (5). Es sortejaran les fitxes de joc (una blanca i la resta de colors, del la mida del doble d'una moneda de 2 euros).

Les fitxes també poden ser de colors diferents com les ètnies: negra, marró etc, o tenir formes diferents: rombe, quadrat, triangle, etc.

Els equips als que els hagués correspost una fitxa de color rebran quinze grans (cigrons o qualsevol altre llegum gros). El que tingui la fitxa blanca en rebrà cinc. Aquest repartiment es correspon, més o menys, amb el dels recursos naturals entre els països del Nord i del Sud. Els equips tiraran el dau i començarà el joc el que obtingui la puntuació més alta.

La primera vegada que qualsevol jugador caigui en una casella senyalada amb un dibuix es llegiran en veu alta les instruccions corresponents a les fitxes de color i a la blanca. Posteriorment només es llegirà la instrucció corresponent a cada color.

Els pagaments en grans (que representen els recursos naturals, diners, divises, de què disposa cada equip), indicats a les instruccions, s'hauran de fer sempre. Si un equip jja no tingués grans, en haver acabat els que va rebre a l'inici del joc, haurà de demanar-ne al que en tingui una quantitat més gran, i n'hauria de retornar-ne el doble, en concepte d'interessos, en el moment que pugui

Instruccions per a cada casella (vegeu annex 2).

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro, del material del professorat. No coneixem l'autoria original del joc "A la recerca del concepte de desenvolupament".

Bloc 3 (Material per al professorat)

Activitat 2. Ara fem la nostra cacera del tresor.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborar una cacera del tresor pròpia per part dels altres grups i per conèixer millor els Objectius del Mil·leni (ODM). • Millorar l'habilitat per treballar amb les tecnologies de la comunicació i la informació (cacera del tresor). <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Capacitació per a la construcció del discurs propi: descriure, narrar, explicar, interpretar, justificar i argumentar. * Capacitació per comunicar, per escrit, el pensament i el coneixement. * Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència. <p>Competència cultural i artística.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Desenvolupament del sentit estètic. <p>Tractament de la informació i competència digital.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Recerca, selecció, organització i interpretació de la informació a partir de fonts digitals. * Capacitació per distingir entre informacions rellevants i anecdòtiques i entre informacions objectives i subjectives i, per tant, la intencionalitat dels missatges. <p>Competència matemàtica</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utilització dels nombres i el càlcul en contextos pràctics per dibuixar, mesurar i calcular. 	<p>Temporalització: 2 a 3 hores,</p> <p>Materials.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Estris adients per escriure i dibuixar. * Ordinadors amb accés a Internet. * Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació <p>Falta enllaç</p>

* Interpretació i presentació d'informació a partir de taules, gràfics i quadres estadístics.

Aprendre a aprendre

* Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes: què?, quan?, on?, com? per què?

* Desenvolupament d'estratègies per buscar, organitzar, recuperar, comprendre i interpretar la informació.

* Desenvolupament d'estratègies per aprendre a millorar i per saber comunicar el que s'ha après.

Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, l'actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres

* Capacitació d'estratègies de planificació i execució en les tasques quotidianes.

* Capacitació per a la presa de decisions a partir de la reflexió.

* Desenvolupament de la iniciativa personal i voluntat d'actuar.

Coneixement i interacció amb el món

* Coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana.

* Comprensió de la interdependència dels agents, els fets i els fenòmens naturals, socials, econòmics, polítics, culturals... en un món global.

Competències relacionades amb la visió del món

* Respecte i assumpció de la diversitat cultural com una riquesa personal i col·lectiva.

* Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu.

* Valoració i exercici del diàleg, la cooperació i el treball col·laboratiu com a mitjans per a la construcció de la societat.

Competència social i ciutadana

* Participació com a mitjà per a l'acció en la vida política i social, en base a l'aportació de les àrees curriculars en l'adquisició de les competències bàsiques.

Activitats.

7. La professora explica a l'alumnat que ara faran una cacera pròpia cada grup, per què els altres grups la resolguin.
8. La professora mostra a l'alumnat la primera plana de la "cacera del tresor" i torna a recordar en què consisteix l'activitat.
9. La professora ajuda l'alumnat fent la seva pròpia cacera.
10. La professora recorda que tots els grups han d'anar guardant els materials en els seus arxius digitals i que al final de cada sessió s'han de guardar els canvis i fer-ne una còpia de seguretat com a mínim (guardar-les en lllapis de memòria, etc).

Orientacions didàctiques

1. La professora extreu de l'alumnat (mitjançant una pluja d'idees, o a partir dels seus records, etc) l'organització de la cacera i les tasques que van realitzar els i les alumnes (les preguntes, la informació, els passos a donar, la pregunta final, etc).
2. Entre tots i amb l'ajuda del projector es recullen els tipus de tasques i es mostra la cacera que es va treballar en el Bloc 1.
3. La professora s'ha de preocupar que l'alumnat pugui fer la cacera amb èxit. Seria bo, primer, que l'estructura, les preguntes, etc, i el contingut de la cacera s'escrigui i guardi manuscrita i digitalment. Això prepararà l'alumnat per a la seva cacera, seguint les instruccions que tindran.
4. Després s'ha d'elaborar la cacera tècnicament. S'han de fer servir les eines ofimàtiques que es proporcionen i seguir els passos. Aquestes eines i els passos, tot i que estan en el material de l'alumnat, són els següents:

IV. Orientacions per fer la vostra Cacera del Tresor (alumnat)

- a) Necessitareu un editor de pàgines web per poder treballar amb el fitxer "plantilla.html". D'editors, n'hi ha molts, nosaltres us proposem el [KompoZer](#) . L'hauràs de baixar i instal·lar-lo. Demana ajuda al teu professor/a o al coordinador/a TIC. En aquest lloc pots obtenir el [programa](#) i l'extensió de l'idioma català <http://www.softcatala.org/wiki/KompoZer> . En aquest lloc pots obtenir el programa i l'extensió de l'idioma castellà <http://www.proyectonave.es/productos/descargas> .
- b) Per instal·lar el programa Kompozer: procediment d'instal·lació.
 1. Descarregar i instal·lar primer el programa en la seva versió original: Windows
 2. Afegir-hi després l'extensió XPI a través del menú «Tools --> Extensions» (del KompoZer, no del navegador) per a localitzar-lo en català.
 3. Extensió XPI. (Baixeu-la primer al vostre ordinador clicant amb el botó dret del ratolí).
- c) Necessitaràs el fitxer "[plantilla.html](#)" (pots baixar-lo amb el botó dret del ratolí), el guardes al teu lloc de treball. Seria convenient que creessis una carpeta per guardar la imatge que necessitaràs. Per crear una carpeta nova, t'has de situar en el teu lloc de treball i clicar amb el botó dret - Nou - Carpeta i posar-li el nom que es vulgui.

5. La professora ha de continuar la feina de cada grup, anotar les dificultats que tenen i anar resolent-les durant les sessions. La rapidesa de l'alumnat a fer les activitats no és important, ja que depèn molt de factors com el coneixement previ que tenen de les eines ofimàtiques i de la seva habilitat digital.
6. Finalment, com sempre, el diari com a eina de record i reflexió que **l'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o digital**

El Meu diari	Data:
Avui hem fet:	
Ho hem fet de la manera següent:	
He après.....	

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

Bloc 3 (Material per al professorat)
Activitat 3. Ara fem les altres caceres.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aprofundir en el coneixement dels Objectius del Mil·lenni (ODM). • Millorar l’habilitat per treballar amb les tecnologies de la comunicació i la informació (cacera del tresor). <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Capacitació per a la construcció del discurs propi: descriure, narrar, explicar, interpretar, justificar i argumentar. * Capacitació per comunicar, per escrit, el pensament i el coneixement. * Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència. <p>Tractament de la informació i competència digital.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Recerca, selecció, organització i interpretació de la informació a partir de fonts digitals. * Capacitació per a distingir entre informacions rellevants i anecdòtiques i entre informacions objectives i subjectives i, per tant, la intencionalitat dels missatges. * Contrastació de la informació a partir de fonts diverses i de la seva comparació per al desenvolupament del pensament crític. <p>Aprendre a aprendre</p> <ul style="list-style-type: none"> * Plantejament de preguntes per a la resolució de problemes: què?, quan?, on?, com? per què? * Desenvolupament d’estratègies per buscar, organitzar, recuperar, comprendre i interpretar la informació. * Desenvolupament d’estratègies per aprendre a millorar i per saber comunicar el que s’ha après. <p>Desenvolupament i afirmació de la identitat personal, actitud oberta, flexible, autònoma i de compromís vers els altres</p> <ul style="list-style-type: none"> * Capacitació d’estratègies de planificació i execució en les tasques quotidianes. * Capacitació per a la presa de decisions a partir de la reflexió. * Desenvolupament de la iniciativa personal i 	<p>Temporalització: 2 a 3 hores,</p> <p>Materials.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Estris adients per escriure i dibuixar. * Ordinadors amb accés a Internet. * Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació

<p>voluntat d'actuar.</p> <p>Coneixement i interacció amb el món * Coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana. * Comprensió de la interdependència dels agents, els fets i els fenòmens naturals, socials, econòmics, polítics, culturals... en un món global.</p> <p>Competències relacionades amb la visió del món * Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu. * Valoració i exercici del diàleg, la cooperació i el treball col·laboratiu com a mitjans per a la construcció de la societat.</p> <p>Competència social i ciutadana * Participació com a mitjà per a l'acció en la vida política i social en base a l'aportació de les àrees curriculars a l'adquisició de les competències bàsiques.</p>	
--	--

Activitats.

11. La professora explica a l'alumnat que es tracta de resoldre la cacera del tresor plantejada pels altres grups.
12. La professora ajuda l'alumnat a fer les altres caceres.
13. La professora recorda que tots els grups han d'anar guardant els materials en els seus arxius digitals i que al final de cada sessió s'han de guardar els canvis i fer-ne una còpia de seguretat com a mínim (guardar-les en llapis de memòria, etc).

14. Orientacions didàctiques

7. La professora s'ha de preocupar, com a l'activitat 4 del bloc 1, que l'alumnat pugui fer les caceres amb èxit. Aquí, ja se suposa que l'alumnat no té la dificultat de la mecànica de la cacera perquè ja n'han fet una i han preparat la seva. No obstant, sempre hi pot haver la dificultat en cercar la informació a les pàgines web, saber relacionar-la amb les preguntes i guardar aquesta informació per no perdre-la.
8. La professora ha d'anar seguint la feina de cada grup, anotar les dificultats que tenen i anar resolent-les durant las sessions. La rapidesa de l'alumnat a l'hora de fer les activitats no és tan important com que l'activitat es dugui a terme amb èxit, que vol dir, amb aprenentatge significatiu de la realitat.
9. Finalment, com sempre, el diari com a eina de record i reflexió que **l'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o digital**

El Meu diari

Data:

Avui hem fet:

Ho hem fet de la manera següent:

He après.....

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

Bloc 3 (Material per al professorat)

Activitat 4. Passem a l'acció.

Objectius/Competències	Temporalització i Materials
<p>Objectius: Preparar una acció sintetitzadora dels coneixements, debats, propostes i decisions preses al llarg de la Unitat Mapa de la Vergonya. Explicar l'acció a la resta de grups. Seleccionar l'acció més votada per tots els grups i portar-la a terme.</p> <p>En aquesta activitat final es treballen pràcticament totes les competències sent especialment significatives:</p> <p>Competència comunicativa lingüística i audiovisual. * Capacitació per a la construcció del discurs propi de cada àmbit científic a partir de les competències lingüístiques: descriure, narrar, explicar, interpretar, justificar i argumentar. * Capacitació per a comunicar, oralment i per escrit, el pensament i el coneixement. * Coneixement i ús adequat del vocabulari propi de cada ciència.</p> <p>Coneixement i interacció amb el món * Coneixement de l'entorn i interacció entre l'entorn i l'activitat humana. * Comprensió de la interdependència dels agents, els fets i els fenòmens naturals, socials, econòmics, polítics, culturals... en un món global.</p> <p>Competències relacionades amb la visió del món * Contextualització dels problemes socials i la seva resolució a través d'un pensament racional i creatiu. * Valoració i exercici del diàleg, la cooperació i el treball col·laboratiu com a mitjans per a la construcció de la societat.</p> <p>Competència social i ciutadana * Participació com a mitjà per a l'acció en la vida política i social en base a l'aportació de les àrees curriculars a l'adquisició de les competències bàsiques.</p>	<p>Temporalització: 2 a 3 hores,</p> <p>Materials. Els cartells elaborats per cada grup durant les activitats anteriors. Estris adients per escriure i dibuixar. Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació. Cartolines i dossier de tota la feina feta (diaris, etc)</p>

Activitats.

1. Arribem al final. La professora explica a l'alumnat que es tracta d'actuar. Per això es necessita que les accions siguin factibles en l'entorn de les persones participants, que han de comptar amb els recursos adients o la forma d'aconseguir-los i que el compromís de portar-lo endavant per part de tot el grup-classe ha de ser efectiu, ja que s'escollirà una entre les moltes accions proposades.
2. Cada grup escull un Objectiu del Mil·lenni i prepara una acció per portar a terme, la que li sembli més factible.
3. El grup prepara una presentació (power point) per exposar l'ODM escollit, el raonament fet i l'acció proposada.
4. El grup exposa el treball i demana que es consideri la seva acció per a ser portada a terme entre tota la classe i altres persones de l'entorn del grup (escola, barri, etc).
5. Tots els grups senten les explicacions, demanen aclariments i, finalment, entre tots els participants es vota l'acció triada que s'executarà.
6. Finalment, s'acaba de dissenyar la implementació de l'acció. I es comença a portar a terme. Per tant el grup classe s'haurà d'organitzar per treballar conjuntament l'acció, buscant recursos, activistes, activitats, etc.
7. La professora recorda que tots els grups han d'anar guardant els materials en els seus arxius digitals i que al final de cada sessió s'han de guardar els canvis i fer-ne una còpia de seguretat com a mínim (guardar-les en llapis de memòria, etc).

Orientacions didàctiques

1. La professora ha d'anar seguint la feina de cada grup. A fi que l'acció a suggerir en les diapositives de la presentació tingui una certa coherència interna, mostrem unes petites orientacions:

Diapositiva 1.

- i. Títol: Objectiu del Mil·lenni que es vol millorar o aconseguir.
- ii. Cos 1: Estat actual de l'ODM. Dades i/o imatge.
- iii. Cos 2: Per què s'ha escollit aquest ODM. Raó de la decisió.

Diapositiva 2.

- iv. Títol: Acció que es proposa portar a terme.
- v. Cos 1: Objectiu i finalitat de l'acció. Què es vol aconseguir.

Diapositiva 3.

- vi. Títol: Acció que es proposa portar a terme.
- vii. Cos 1: Com es vol implementar l'acció
- viii. Cos 2: Quan es vol implementar. Durada de l'acció.

Diapositiva 4.

- ix. Títol: Acció que es proposa portar a terme.
- x. Cos 1: On es vol fer l'acció.
- xi. Cos 2: Recursos per portar endavant l'acció.

Diapositiva 5.

- xii. Títol: Acció que es proposa portar a terme.
- xiii. Cos 1: Problemes i dificultats per portar l'acció a terme
- xiv. Cos 2: Solucions i avantatges per portar l'acció a terme.

Diapositiva 6. Resum.

- xv. Títol: Objectiu del Mil·lenni que es vol millorar o aconseguir.
 - xvi. Cos 1: Acció que es proposa portar a terme.
 - xvii. Cos 2: Objectiu i finalitat de l'acció. Què es vol aconseguir.
2. La professora ha d'intentar anotar les dificultats que tenen i resoldre-les durant les sessions, com ha estat habitual en totes les sessions. El paper de la professora com a col·laboradora, suggeridora, inductora i aconselladora de l'alumnat i de totes les activitats a fer en aquesta unitat, és cabdal i primordial. I això significarà un gran recurs per què aquesta unitat tingui èxit i acabi transformant el pensament i l'acció de les persones participants.
 3. Com s'ha repetit algunes vegades la rapidesa de l'alumnat a l'hora de fer les activitats no és tan important com que l'activitat es faci amb èxit, que vol dir, amb aprenentatge significatiu de la realitat.
 4. Finalment, com sempre, el diari com a eina de record i reflexió que l'alumnat ha d'escriure en la seva llibreta de notes, en suport paper o digital. No obstant, creiem necessari que aquesta vegada el diari sigui a més el recull de tota la unitat, de totes les experiències personals i grupals significatives, de totes les avaluacions que les persones han anat escrivint, de totes les idees que cadascú ha tingut durant tot aquest procés.
 5. Alguns suggeriments de preguntes que poden sortir en aquest últim recull del diari. Una vegada fet, la professora pot suggerir que l'alumnat de forma individual o col·lectiva, en parelles o en grups li escrigui una carta amb totes aquestes reflexions.

Recull del meu diari de la Unitat Mapa de la Vergonya Data:

Què hem après en aquesta unitat?

Com ho hem après?

Com ens ho hem passat? Com m'ho he passat?

En aquesta Unitat hem fet , hem après,

He après algunes coses com ara:

Dels Objectius del Mil·lenni.

De la realitat del món

Del Mapa de la Vergonya

De les activitats grupals

De les activitats individuals

De les eines ofimàtiques

Dels jocs.

Al principi m'he sentit... (història de l'experiència)

Etc, etc.

@ Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

[Tornar a l'índex](#)

V. CRITERIS D'AVALUACIÓ.

L'avaluació és una activitat essencial en el procés d'ensenyament-aprenentatge i com a tal haurà d'ocupar un espai important al llarg del treball desenvolupat en aquesta unitat didàctica. Als autors els hi preocupa més, en aquesta unitat, que l'alumnat avaluï el seu procés d'aprenentatge que els resultats, ja que aquests depenen en gran mesura dels interessos, ritmes, competències i coneixements previs generals sobre els temes que es treballen aquí.

Per això la nostra preocupació fonamental és que l'alumnat faci el procés de pensar què ha fet, què ha après, com ho ha après, com s'ha sentit, amb qui ho ha après etc. I creiem que el diari personal és una gran eina d'avaluació poc utilitzada en els nostres conreus, i que s'ha d'institucionalitzar com a eina sistemàtica i continuada de veure el progrés des del punt de vista de l'aprenent. En conseqüència, a gairebé totes les activitats hi ha una estona dedicada a la reflexió, mitjançant el diari.

Per una altra banda, els materials que presentem i les activitats que es porten a terme tenen un component important de treball en grup (a vegades fins i tot en grup cooperatiu). Una proposta d'aquest tipus ha de permetre, també, avaluacions en grup, del grup per part d'altres grups i dels membres de cada grup sobre la feina desenvolupada pels seus companys i companyes. Algunes de les activitats ja tenen aquestes rubriques d'avaluació inserides en les activitats, com ara en la cacera del tresor. Vàrem considerar, però, que per a altres activitats, com ara les presentacions de cartells (bloc 1, act 4) o del treball sobre els Objectius del Mil·lenni (bloc 2, act.4) o, finalment, l'activitat final bloc 3, act. 4), també podria ser necessari dotar el professorat d'exemples de rúbriques. Aquests que us presentem són, doncs, possibles instruments d'avaluació individual i col·lectiva sobre el treball i el funcionament del grup que posem al vostre abast. Agraïm, des d'aquí, el treball inestimable de la Susanna Soler Sabanés que ens va permetre utilitzar les seves rúbriques. Totes es poden fer servir per part del professorat i per part de l'alumnat, ja sigui de forma individual o col·lectiva.

EXEMPLES DE RÚBRIQUES PER A L'AVALUACIÓ.

1. Per l'avaluació de les presentacions orals

1. S'entén Gens: 0 Amb dificultats: 1 Bé: 2 Molt bé: 3					
2. Fan ús d'elements paralingüístics (gestos, mímica, llenguatge corporal) No en fan ús: 0 A vegades: 1 Bé: 2 Molt Bé:3					
3. Fan ús de la pausa i/o expressió per ordenar les idees i pensar com expressar-les Gairebé mai = 0 Alguna vegada = 1 Sovint=2 Sí, integrat en l'exposició = 3					
4. Responen als dubtes i defensen les seves idees No = 0 Si, però no són correctes = 1 Si i correctament = 2 Si i molt bé = 3					

TOTAL: $\frac{\quad}{12} \times 10 =$

2. Per a l'avaluació de la tasca realitzada.

1. La Forma	Incorrecte (hi falten apartats, no hi ha índex, no està paginat, no és original...) 0	Incorrecte en algunes parts (hi falta algun apartat o algun altre aspecte de forma) 1	Força correcte 2	Correcte 3
2. El Contingut	Els continguts no s'ajusten als objectius del treball o no són correctes 0	Els continguts, tot i ajustar-se als objectius del treball, són fluixos o incomplets. 1	Els continguts són força correctes 2	Els continguts són correctes 3
3. La Creativitat	El projecte no és gens creatiu. S'han limitat a copiar informació i poca cosa més 0	El projecte és poc creatiu. Les aportacions són irregulars o intermitents. 1	Gairebé sempre 2	Sempre 3

TOTAL: $\frac{\quad}{9} \times 10 =$

3. Per a l'avaluació del treball en grup cooperatiu.

1. Ha assumit les seves responsabilitats. 0 = mai 1 = a vegades 2 = sempre						
2. Ha treballat regularment. 0 = mai 1 = a vegades 2 = sempre						
3. S'ha coordinat amb els companys de grup. 0 = mai 1 = a vegades 2 = sempre						
4. Ha cooperat en les altres responsabilitats. 0 = mai 1 = a vegades 2 = sempre						

TOTAL: $\frac{\quad}{8} \times 10 =$

@ Susanna Soler, Alex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

[Tornar a l'índex](#)

VI BIBLIOGRAFIA i URL-GRAFIA

Banco Mundial. Atlas en línea sobre los ODM
<<http://devdata.worldbank.org/atlas-mdg/es/>>

Banderes i colors. Flags by Colours <<http://shaheeyas.com/flags/>>

Casas Vilalta, Montserrat: *Disseny Curricular (LOE)Eixos bàsics del currículum de l'educació obligatòria a Catalunya*. Presentació Ppoint. Salou. 2008.

Castro, Enrique, Susanna Soler, PepeTormo i Julia Villar: *El nostre món és un projecte solidari*. Mimeo. FECCOO i Fundación Paz y Solidaridad. 1998. Madrid.

Centre de Recursos Pedagògics del Garraf. [Pdf] *Tastets TIC. Power Point 97*. Disponible en la Web:<<http://www.xtec.cat/crp-garraf/webtastetstic/powerpoint97.pdf>>

Departament d'Educació. Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. (Pàg. 21822). Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. *DOGC núm. 4915 - 29/06/2007*. Disponible en la Web:
<<https://www.gencat.net/diari/4915/07176074.htm>>

Departament d'Educació. Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. (Pàg. 21870). Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. *DOGC núm. 4915 - 29/06/2007*. Disponible en la Web:
<<https://www.gencat.net/diari/4915/07176092.htm>>

Departament d'Educació. Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. Presentació Ppoint. 2007

Departament d'Educació: *Disseny curricular LOE. Annex 1. Competències bàsiques.16-03-2007*.

Fisas, Vicenç: *Les armes de la democràcia*, Jaume Bofill y Centro Unesco de Catalunya, Barcelona, 1988.

Govern de les Illes Balears et altri. Conselleria de Benestar. *Mapa de Peters. Per una mirada més justa del món*. < <http://168.96.200.17/ar/E/Peters.htm> >

Mapa de Peters amb dades del PNUD. <<http://168.96.200.17/ar/E/index.htm>>

Mans Unides i Justícia i Pau. Un joc perillós. <<http://www.unjuegopeligroso.org/>>

Millennium Project. Objetivos de desarrollo del Milenio.
<http://www.unmillenniumproject.org/reports/goals_targetsS.htm>

Naciones Unidas. El ciberbús escolar. Sin excusas 2015.
<<http://cyberschoolbus.un.org/mdgs/spanish/flash/index.asp>>

Objetivos del Milenio. Sinexcusas2015.org
<<http://www.sinexcusas2015.org/>>

Programa de les Nacions Unides pel Desenvolupament (PNUD): *Informe 2004. Indicadores del desarrollo humano*. Ginebra, 2004.

<<http://168.96.200.17/ar/E/pdf/indicadores.pdf>>

Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo. (PNUD). *Informe sobre el desarrollo humano 2007-2008. Indicadores del desarrollo humano*.

<http://hdr.undp.org/en/media/HDR_20072008_SP_Indictables.pdf>

Unicef. La juventud opina.

<<http://www.unicef.org/voy/spanish/explore/explore.php>>

Vargas, Laura, Graciela Bustillos y Miguel Marfan: *Técnicas participativas para la Educación Popular*. Tomo 1. 5ª ed., Ed. Popular, Madrid 2003

Wikipedia. Geografía. Cerca de países del món. <<http://ca.wikipedia.org/wiki/Categoria:Geografia>>

Wikipedia. Programa de les Nacions Unides Pel Desenvolupament (PNUD).

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Programa_de_les_Nacions_Unides_per_al_Developament>

Wikipedia. Índex del desenvolupament humà. (IDH).

<http://ca.wikipedia.org/wiki/%C3%8Dndex_de_Developament_Hum%C3%A0>

Esperem que el professorat i l'alumnat puguin gaudir dels materials i, sobretot, que aquests serveixin per augmentar el coneixement de la situació actual del món i finalment que puguin ser una eina més de desenvolupament personal, del sentit crític i de la capacitat per l'elaboració i posta en marxa d'accions que ens permetin avançar cap a una societat més humana i justa.

Àlex Font i Bonastre
Enrique Castro Ferro

[Tornar a l'índex](#)

ANNEX

I. ACTIVITATS ALUMNAT

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 1. Act 1. **Presentació inicial. Presentació per parelles.**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Presentar-se als companys i companyes del grup-classe, afavorir la coneixença entre vosaltres d'aspectes i interessos que habitualment no expliqueu.	<ul style="list-style-type: none">• full de paper per cada participant.• Estris per escriure: llapis, boli,• llibreta	46 –50 min. 1 sessió

Activitats.

1. Començarem per presentar-nos, però no direm solament el nom, sinó altres detalls de nosaltres. Escriu les preguntes que et proposa la professora i les respostes que donaràs. Després, escriu dues preguntes que tu vulguis fer als altres.

Nom	
Preguntes generals	1. 2. 3.
Les teves preguntes	1. 2.

2. Es hora de començar! Fes les preguntes a la teva parella i escriu-ne les respostes per no oblidar-les. Recorda que les has de dir després sense mirar-les!

Nom	
Respostes a les preguntes generals	1. 2.

	3.
Respostes a les teves preguntes	1. 2.

Avaluació. Escriu a la teva llibreta de notes.

3. Per aprendre, sempre és positiu acabar amb un petit recull de les impressions que tenim de les activitats que fem. Per què no fer una mena de diari? Aquesta vegada et donem una petita pauta per omplir-lo.

El Meu diari	Data:
<p>L'activitat que acabem de fer es diu: Presentació per parelles.</p> <p>Que t'ha semblat? T'ho has passat bé? Valora l'activitat amb gens, poc, bastant, molt, etc com has fet a l'activitat anterior i raona la teva resposta.</p> <p>M'ha agradat</p> <p>Durant l'activitat he sentit.....</p> <p>He après algunes coses noves com ara:</p> <p>Què escriuries d'algunes persones que t'han presentat? Escriu-ne una petita nota de les persones.</p>	

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 1. Act 2. **Ball de coneixença.**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Conèixer-se a partir d'objectius comuns, interessos, etc. per a la formació dels grups	<ul style="list-style-type: none">• full de paper per a cada participant.• Estris per escriure: llapis, boli,• llibreta	46 –50 min. 1 sessió

Activitats.

1. Com t'agradaria treballar? Amb quines persones noves voldries començar? Contesta les següents preguntes en un paper:
 - a) Amb quines tres persones aniries d'acampada un cap de setmana?
 - b) Amb quines tres persones compartiries un joc d'ordinador?
 - c) Amb quines tres persones faries un treball de l'escola?
2. Aprofitant la música, surt a ballar i mira les respostes de les altres persones. Hi ha que tenen respostes similars? Comenta-les mentre balles i passeges i comenceu a ajuntar-vos en grups de quatre persones.
3. Ara que la música s'ha parat explica als altres del grup la teva selecció i perquè? Ajunteu tots els comentaris i anomenau una persona que serà portaveu del vostre grup.
4. La persona portaveu explica com s'ha format el grup, quines van ser les respostes més característiques i les raons per ajuntar-vos d'aquesta manera.
5. Escolteu les explicacions de les persones que no han format grup i convideu-les a formar part del vostre, si encara no sou quatre. Sempre és estimulant tenir algú de nou!

Avaluació. Escriu a la teva llibreta de notes.

6. Per aprendre, sempre és positiu acabar amb el diari. Aquesta vegada també et donem una petita pauta per començar.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Ball de coneixença.	
Ballar i moure'm m'ha semblat.....	

Durant l'activitat he sentit.....

Les persones amb les quals he fet el grup són:

Són especials per mi pels següents motius:

He après algunes coses noves com ara:

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 1. Act 3. **Què sabem del nostre entorn?**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Conèixer millor el centre i l'entorn on estudiem, compartint els coneixements que tenim mitjançant un joc.	<ul style="list-style-type: none"> Estris per escriure: llapis, boli, Llibreta 	25 –30 min.

Activitats.

1. Anem a jugar! Què sabem del nostre centre? Es tracta de seguir les instruccions de la professora i respondre les preguntes que ens planteja el joc. A vegades haurem de contestar individualment i, a vegades, tindrem la possibilitat de contestar en grup. Al final del joc, en sabrem moltes més coses, del nostre entorn!
2. Es tracta d'un joc de taula. El taulell serà com aquest:

EN POQUES PARAULES				EN POQUES PARAULES		
?		?		?		?
?		PERDS EL TORN		?		?
ENRERE 3		?		ENRERE 3		?
?		AVANÇA 2		?		PERDS EL TORN
?		?		?		?
SORTIDA		EN POQUES PARAULES				QUÈ SABEM?

3. Haurem de contestar preguntes com

HI HA CANTINA O MENJADOR A L'ESCOLA?

A QUÈ JUGUEN LES NENES QUAN SON AL PATI?

ara:

Avaluació. Escriu a la teva llibreta de notes.

4. Com ha anat l'activitat? Per acabar, el diari. Aquesta vegada també et donem algunes preguntes per respondre.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Què sabem del nostre entorn?	
He(m) pogut contestar algunes preguntes com ara:	
He(m) après algunes dades i coses que no sabíem del nostre centre i el seu entorn:	

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro. Basat en materials i idea de Vargas, Laura; Bustillos, Graciela i Marfan, Miguel: *Tècniques Participatives para la Educación Popular*, Edit. Popular, Madrid, 2003.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 1. Act 4. Els Objectius del Mil·lenni. Cacera del tresor.

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Conèixer els Objectius del Mil·lenni (ODM). Aprendre a treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor). Elaborar cartells amb informació dels ODM i propostes per la seva millora.	Ordinadors amb accés a Internet. Estris adients per escriure i dibuixar. Llibreta Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació: llapis de memòria, etc	De 3 a 5 hores

Activitats.

1. Els Objectius del Mil·lenni! I això què és exactament? Ara tindrem ocasió de començar a saber què passa en el món i quines son les propostes per millorar la situació de milions i milions de persones. I ho farem jugant, aprenent i treballant de valent, buscant respostes a Internet, a pàgines web, elaborant les nostres pròpies propostes per canviar la situació.
2. Per fer això, a més, comptarem amb una activitat anomenada "cacera del tresor". Aprendre a treballar amb una nova professora, la qual explica que anem a treballar amb materials de diverses pàgines web (dades, imatges, preguntes i respostes) i que ho farem amb una activitat col·laborativa anomenada 'cacera del tresor'.

3. La professora ens mostrarà la primera plana de la 'cacera del tresor'. Per tant, som-hi! Prestem atenció a les indicacions de la nostra professora i comencem!
4. No podem oblidar-nos d'escriure les coses que ens interessin a la nostra llibreta o al diari (digital o manuscrit).

Avaluació. Escriu a la teva llibreta de notes.

5. Com ha anat l'activitat avui? Per acabar, el diari.
6. No oblidis de escriure el diari cada dia i al final de l'activitat.

El Meu diari	Data:	Final de la Cacera
L'activitat que hem fet aquests dies es diu: Els objectius del Mil·lenni		
Valoració de l'activitat:		
Dificultat de l'activitat:		
ODMs que he treballat:		
Com me n'he sortit, què he après de nou?		

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 1. Act 5. Els ODM. Debat i propostes de millora

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Debatre els Objectius del Mil·lenni (ODM). Aprendre a treballar en grup creuat. Exposar els cartells i explicar i debatre les propostes de millora dels ODM.	Els cartells elaborats per cada grup Estris adients per escriure i dibuixar. Cartolines per escriure les propostes decidides.	1 hora. (30 minuts per cada ODM)

Activitats.

1. Ara ja comencem a saber alguna cosa més a fons dels ODM. I en continuarem aprenent. Aquesta activitat consisteix a explicar als companys i companyes d'un altre grup el que nosaltres hem après, mostrar-los les nostres propostes i debatre-les a veure si entre els 4 del grup nou podem millorar-ho. Després escoltarem els altres dos col·legues i farem el mateix amb l'ODM que ens presentaran.
2. Acabarem el debat arribant a algunes idees que seran les noves propostes que escriurem en unes cartolines perquè tota la classe les conegui i hi pugui pensar en elles.
3. Prestem atenció a les indicacions de la nostra professora i comencem! Tindrem 30 minuts per treballar amb cada ODM.
4. No podem oblidar d'escriure les coses que ens interessin a la nostra llibreta o al diari (digital o manuscrit).

Avaluació. Escriu a la teva llibreta de notes.

7. Com ha anat l'activitat avui? Per acabar, el diari.

El Meu diari	Data:
L'activitat que acabem de fer es diu: Els ODM. Debat i propostes de millora.	
Valoració de l'activitat:	
Dificultat de l'activitat:	
Com me n'he sortit, què he après de nou?	

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 2. Act 1. **Organitzem-nos!**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Formar grups cooperatius i donar suport a la seva organització per a executar activitats en el futur	Cartolines. Estris per escriure i dibuixar.	50-65 min., 1 i ¼ de sessió.

Activitats.

5. Ara, individualment, començarem per escollir un ODM i una de les propostes de millora que es van proposar en l'activitat anterior. Ha de ser un ODM que no hagi treballat prèviament. Això vol dir que tot serà nou per a cadascú de nosaltres!
6. Una vegada fet això hem de posar-nos les piles i escriure una acció que faríem per portar endavant la proposta de millora del ODM que vàrem escollir.
7. Una vegada hem escrit, en una cartolina, l'acció que proposem, la penjarem a la pissarra o a la paret amb 'blue-tack' al lloc marcat per la professora i començarem a mirar les accions que altres persones de la classe hagin penjat.
8. Hi ha alguna persona que hagi triat el mateix ODM que nosaltres? Quina sort! Som-hi.
9. Ara seguim les indicacions de la professora.
10. Al nostre grup li hem de donar un nom i hem de fer un repartiment de les funcions de cadascú dintre del grup, per exemple: coordinador/a, portaveu; estadístic/a, recollidor/a de dades; il·lustrador/a; dissenyador/a; redactor/a, animador/a
11. Ara hem d'elaborar un document, entre totes les persones del grup, amb les tres accions que escollirem per aconseguir la millora o compliment de l'ODM escollit.
12. Podem seguir aquesta proposta:
 - i) Quines tres accions farem.
 - j) Finalitat de les accions, perquè les farem.
 - k) Com les farem.
 - l) Qui les portarà a terme.
 - m) Amb quins mitjans comptarem per realitzar-les.
 - n) Quan començarem a fer-les.
 - o) Cronograma: terminis per a realitzar les accions.
 - p) On es començaran les accions.
13. No ens oblidem del nostre diari!

El Meu diari

Data:

L'activitat que acabem de fer es diu: **Organitzem-nos!**

Les accions que vàrem decidir són:

He participat activament en les tasques següents:

Les persones amb les quals he fet el grup i els seus rols són:

He(m) après algunes dades i coses que no sabíem de com organitzar-nos, com ara:

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 2. Act 2. **El Joc dels cubs**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Fer una simulació de les situacions per les quals passen les persones davant de les injustícies i el repartiment desigual dels recursos.	Una bossa amb material divers per a cada grup. Full de paper amb estris per escriure (llapis, boli) per a cada observador/a. Llibreta de notes i estris per escriure.	25 min. per jugar i 25 min. per avaluar el joc com a mínim. 1 sessió

Activitats.

1. Ara que ja tenim els grups formats i hem treballat una mica, juguem!
2. Ara, aquest joc és dur i difícil. Es tracta de fer us cubs amb una mida determinada en un temps determinat, així que haurem de treballar de valent!
3. Però no ens avancem! Que cada grup se sigui en rodona, separat dels altres grups i escoltem les indicacions de la professora que ens explicarà en que consisteix el joc i com aconseguir l'objectiu: fer més cubs que els altres grups! O no!
4. No ens oblidem del nostre diari!

El Meu diari

Data:

L'activitat que acabem de fer es diu:

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 2. Act 3. **Vols dir que és veritat? Webquest.**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Realitzar un treball de grup per a sensibilitzar l'entorn, sobre la realitat del món, fent servir dades, colors, dibuixos, etc. A més, aprendre a utilitzar eines ofimàtiques en general.	Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació Llibreta de notes i estris per escriure i dibuixar.	10 a 15 hores,

Activitats.

1. Atenció! Tornem als ordinadors! Tornem a les pàgines web i ara farem un munt de coses!
2. Aquesta activitat és la més llarga de totes. Aquí farem recerca de dades, les farem servir, jugarem amb elles i utilitzarem els nostres sabers i les nostres habilitats per crear uns materials que seran autènticament nostres.
3. Per fer tot això farem servir d'una activitat que s'anomena *webquest*. Es tracta d'una mena de qüestionari, d'alguna manera semblant a la 'Cacera del tresor' que ja hem feta abans, però té altres possibilitats. Nosaltres som els que crearem uns materials a partir de les preguntes i les respostes que anirem aconseguint.
4. Per tant, seient-nos tranquil·lament, atenem d'acatar les instruccions de la professora i comencem.
5. **Importantíssim!!!!** Abans de terminar cada sessió assegurem-nos de gravar i fer còpia dels arxius digitals que fem servir.
6. No oblidem de fer el nostre petit diari de cada sessió! Així ens serà molt més fàcil fer l'avaluació final d'aquesta activitat.

El Meu diari	Data:
Avui hem fet.....	
Ho hem fet de la manera següent:	
He après.....	

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 2. Act 4. **Presentació del nostre treball sobre els ODM.**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Presentar un treball cooperatiu sobre salut, educació, esperança de vida, etc, elaborat amb dades de l'Índex del Desenvolupament Humà (IDH), tot relacionant-les amb els colors de les banderes dels països escollits. Exposar públicament el treball elaborat en suport digital (<i>power point</i>)	Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per treballar i emmagatzemar informació. Llibreta de notes i estris per escriure i dibuixar. El treball elaborat i preparat per a la seva exposició en suport digital (<i>power point</i>).	1 hora i ½ (segons el temps d'exposició del treball per part de cada grup)

Activitats.

1. Enhorabona! Hem fet un treball cooperatiu sobre els ODM i ara el presentarem a la resta del grup-classe. Han estat moltes hores de feina. A veure què els sembla als altres!
2. Està tot preparat? Tenim el *power point*? Hem aconseguit unes bones dades dels països escollits? Hem aconseguit emparellar els colors de les banderes amb les dades utilitzades?
3. Ho tenim tot a punt. Perfecte! Ara ens explicarem als altres. Per tant ja ens hem dividit com exposarem les nostres dades i el nostre treball.
4. Les nostres companyes i companys també han fet la feina. Nosaltres hem d'escoltar-los i prendre notes del que ens sembli més important. Aprendre un munt de coses noves que no sabíem i veurem com de divers és el món i la situació d'altres llocs respecte de la salut, l'educació, l'esperança de vida,...
5. Ara veiem per què aquesta unitat es diu el Mapa de la Vergonya. És o no és una vergonya que amb els avanços tècnics i econòmics, al món encara hi hagi aquestes desigualtats?
6. Per tant, seient-nos tranquil·lament, atenem les instruccions de la professora i comencem.
7. **Importantíssim!!!!** Abans d'acabar cada sessió assegurem-nos de gravar i fer còpia dels arxius digitals que fem servir.

8. No oblidem del fer el nostre petit diari! Així ens serà molt més fàcil recordar. No sol el que nosaltres diem sinó també el que els altres ens han ensenyat i mostrat amb els seus treballs.

El Meu diari	Data:
Avui hem fet.....	
Ho hem fet de la manera següent:	
He après.....	

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 3. Act 1. **A la recerca del concepte de Desenvolupament**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Reflexionar sobre el concepte de desenvolupament. Participar en un joc col·lectiu sobre el desenvolupament amb interès i ànim d'aprendre. Treure conclusions raonades i crítiques sobre el desenvolupament dels països del món.	Estris per escriure i dibuixar.	50-65', 1 i ¼ de sessió.

Activitats.

1. Individualment contestem en la nostra llibreta la pregunta següent: Per què uns països s'anomenen desenvolupats i d'altres no? Què ha passat al llarg de la història?
2. Una vegada fet això jugarem , però, abans de fer-ho, coneguem les regles del joc i les instruccions que la professora ens donarà oralment:

Instruccions orals abans de començar el joc:

Hi ha jocs en què les regles no són iguals per a tothom. Així passa en aquest: els avantatges i els inconvenients en el camí per assolir el desenvolupament són diferents segons qui juga.

Tal vegada això sembli injust, però no hem estat pas nosaltres els que hem inventat les regles, nosaltres les hem copiat, de la manera més fidel, de la mateixa realitat.

L'atzar determinarà, en aquesta ocasió, qui jugarà amb unes fitxes o unes altres. En realitat no és la sort sinó les condicions històriques, geogràfiques, racials, econòmiques, culturals, etc, les que determinen els obstacles i les possibilitats que cada país i cada poble haurà d'afrontar per intentar construir el seu desenvolupament.

Per canviar les regles d'aquest joc seria imprescindible que tots els jugadors, no només els que tenen els obstacles més grans, sinó també els que gaudeixen dels avantatges més grans, hi estiguessin d'acord. I aquesta no sembla que sigui una possibilitat propera, almenys en el nostre món.

Instruccions per al desenvolupament del joc:

Els i les participants es dividiran en quatre o cinc equips d'igual nombre de membres (5). Es sortejaran les fitxes de joc (una blanca i la resta de colors, de la mida del doble d'una moneda de 2 euros).

Les fitxes també poden ser de colors diferents com les ètnies: negra, marró etc, o tenir formes diferents: rombe, quadrat, triangle, etc.

Els equips als que els hagués correspost una fitxa de color rebran quinze grans (cigrons, nogades o qualsevol altre llegum gros). El que tingui la fitxa blanca en rebrà cinc. Aquest repartiment es correspon, més o menys, amb el dels recursos naturals entre els països del Nord i del Sud. Els equips tiraran el dau i començarà el joc el que obtingui la puntuació més alta.

La primera vegada que qualsevol jugador caigui en una casella senyalada amb un dibuix es llegirà en veu alta les instruccions corresponents tant a les fitxes de color com a la blanca. Posteriorment només es llegirà la instrucció corresponent a cada color.

Els pagaments en grans (que representen els recursos naturals, diners, divises, de què disposa cada equip), indicat a les instruccions, s'hauran de fer sempre. Si un equip jugador no tingués grans, en haver acabat els que va rebre al inici del joc, haurà de demanar-ne al que en tingui una quantitat més gran, retornant-ne el doble, en concepte d'interessos, en el moment que pugui

3. Una vegada s'ha acabat el joc és el moment de pensar que ens va passar, quin paper teníem com a grup, com ens vàrem sentir com a individus que pertanyem a tal grup. És el moment del debat amb la resta de la classe. Respectem el torn de paraula!
4. Per acabar hem d'agafar les nostres reflexions i respostes a les preguntes inicials i tornar-les a contestar, afegint tot allò que hem après o tots els pensaments que ens han vingut durant i després del joc i del debat. **Per què uns països s'anomenen desenvolupats i d'altres no? Què ha passat al llarg de la història?**
5. No ens oblidem del fer el nostre petit diari de cada sessió! Aquí també podem expressar quins canvis s'han operat en la nostra manera de veure les coses després d'aquesta activitat.

El Meu diari	Data:
Avui hem fet.....	
Ho hem fet de la manera següent:	
He après.....	

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 3. Act 2. **Ara fem la nostra cacera.**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar una cacera del tresor pròpia per la seva compleció per part dels altres grups i conèixer millor els Objectius del Mil·lenni (ODM). • Millorar l'habilitat per treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor). 	<p>Estris adients per escriure i dibuixar.</p> <p>Ordinadors amb accés a Internet.</p> <p>Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació.</p>	<p>2-3 hores.</p>

Activitats.

1. Ha arribat el moment de elaborar la nostra pròpia 'cacera del tresor' perquè els altres grups la resolguin!
2. Repassem els passos que vàrem fer per resoldre la cacera dels ODM fa unes sessions, en el Bloc 1. Entre tos i totes i amb l'ajuda de la professora mirem com s'elaboren els continguts de la cacera (l'ODM que treballarem, les preguntes, les pàgines web per recercar les respostes, la pregunta final) i aclarim els dubtes que tenim.
3. Una vegada aclarits els dubtes, posem-nos en marxa. Ara ens toca a nosaltres escriure unes preguntes, saber i guardar la informació d'on estan les preguntes i les respostes, elaborar la pregunta final, etc. En resum, fer el contingut de la cacera.
4. Ara, amb el contingut fet i guardat anem a construir la cacera amb les eines ofimàtiques que tenim a l'abast. Aquestes son les orientacions. No dubtem a demanar ajut si el necessitem!

V. Orientacions per fer la vostra Cacera del Tresor (alumnat)

- d) Necessitareu un editor de pàgines web per poder treballar amb el fitxer "plantilla.html". D'editors n'hi ha molts, nosaltres us proposem el [KompoZer](#) . L'hauràs de baixar i instal·lar-lo. Demana ajuda al teu professor/a o al coordinador/a TIC. En aquest lloc pots obtenir el [programa](#) i l'extensió de l'idioma català <http://www.softcatala.org/wiki/KompoZer> . En aquest lloc pots obtenir el programa i l'extensió de l'idioma castellà <http://www.proyectonave.es/productos/descargas> .
- e) Per instal·lar el programa Kompozer:
1. Descarregar i instal·lar primer el programa en la seva versió original: Windows
 2. Afegir-hi després l'extensió XPI a través del menú «Tools -- > Extensions» (del KompoZer, no del navegador) per a localitzar-lo al català.
 3. Extensió XPI. (Baixeu-la primer al vostre ordinador clicant amb el botó dret del ratolí).
- f) Necessitaràs el fitxer "[plantilla.html](#)" (pots baixar-lo amb el botó dret del ratolí), el guardes al teu lloc de treball. Seria convenient que creessis una carpeta per guardar la imatge que necessitaràs. Per crear una carpeta nova, t'has de situar en el teu lloc de treball i clicar amb el botó dret - Nou - Carpeta i posar-li el nom que es vulgui.

5. **Importantíssim!!!!** Abans de tancar cada sessió assegurem-nos de gravar i fer còpia dels arxius digitals que fem servir.

6. No oblidem del fer el nostre petit diari, cada dia! Així ens serà molt més fàcil recordar el que fem i ens servirà per fer la nostra pròpia avaluació, al final de l'activitat.

El Meu diari

Data:

Avui hem fet.....

Ho hem fet de la manera següent:

He après.....

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 3. Act 3. **Fem les altres caceres.**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Aprofundir en el coneixement dels Objectius del Mil·lenni (ODM). Aprendre a treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor). Millorar l'habilitat per treballar amb les tecnologies de la comunicació i informació (cacera del tresor).	Estris adients per escriure i dibuixar. Ordinadors amb accés a Internet. Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació	2 a 3 hores

Activitats.

15. Aquesta activitat ara ja ens resultarà ben fàcil! Resoldre la cacera que ens presenten els altres grups serà una bona estona de treball relaxat.
16. Simplement hem de seguir els passos: llegir les preguntes, contestar-les i en un tres i no res ja serem a la pregunta final! I tot això, a més, aprenent noves coses i situacions del món. Prenem nota que ho necessitarem més tard.
17. S'apropa l'activitat final en què plantejarem una acció a desenvolupar i portar a terme entre tots els del grup-classe i d'altra gent que sumem a la nostra acció. Per poder fer això amb garanties hem de treballar bé aquestes caceres! Som-hi!
18. No podem oblidar-nos, doncs, d'escriure les coses que ens interessin a la nostra llibreta o al diari (digital o manuscrit).

Avaluació. Escriu a la teva llibreta de notes.

4. Què? Com ha anat l'activitat avui? Per acabar, el diari.
5. No oblidis d'escriure el diari cada dia i al final de l'activitat.

El Meu diari	Data:	Final de la Cacera
L'activitat que hem fet aquests dies es diu:		
Valoració de l'activitat:		
Dificultat de l'activitat:		
ODM que he treballat:		
Com me n'he sortit, què he après de nou?		

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.

UNITAT MAPA DE LA VERGONYA

BLOC 3. Act 4. **Passem a l'acció.**

OBJECTIUS	MATERIALS	Temps
Preparar una acció sintetitzadora dels coneixements, debats, propostes i decisions preses al llarg de la Unitat <i>Mapa de la Vergonya</i> .	Els cartells elaborats per cada grup durant les activitats anteriors.	2 a 3 hores
Explicar l'acció a la resta de grups.	Estris adients per escriure i dibuixar. Cartolines per escriure les propostes decidides.	
Seleccionar l'acció més votada per tots els grups i portar-la a terme.	Arxius digitals propis per emmagatzemar i treballar informació.	

Activitats.

1. Arribem al final de la Unitat. Toca actuar!
2. Hem vist perquè el món està com està i perquè li diem al nostre mapa del món el Mapa de la Vergonya.
3. Hem après moltes coses sobre els Objectius del Mil·lenni, sobre com fer-los servir per aprendre i comprendre la realitat que ens envolta. I continuarem aprenent.

4. Hem debatut idees, hem recollit suggeriments i propostes fetes per tots i totes nosaltres sobre la marxa.
5. Ara ja comencem a saber alguna cosa més a fons dels ODM, de l'IDH, de la situació dels països del Sud i del Nord i de quines coses volem canviar. I quines intentarem canviar.
6. Aquesta darrera activitat consisteix a explicar als companys i companyes dels altres grups l'acció que nosaltres proposem per a canviar la situació actual respecte a un dels Objectius del Mil·lenni.
7. Per tant l'acció que proposarem ha de ser possible, l'hem de dissenyar tenint en compte qui som, què podem fer i com ho farem, quins recursos tenim, quin temps hi dedicarem, quins són els problemes que podem preveure i quines les solucions que donarem a aquests problemes.
8. Tot això. I, finalment, decidirem quina entre totes les accions proposades és la que volem fer tot el grup-classe.
9. Acabarem per dissenyar a fons l'acció escollida i portar-la a terme.
10. Portar-la a terme significa passar de l'aprenentatge a l'acció. Significa guanyar el nostre espai d'actuació en el món, en el nostre petit món, en l'entorn on ens movem, per canviar la mirada, per canviar la situació, per millorar la consecució dels objectius plantejats.

Per tot això tindrem, una vegada més una eina ofimàtica per ajudar a expressar-nos: farem un power point. Un possible model podria ser el següent:

Diapositiva 1.

- i. Títol: Objectiu del Mil·lenni que es vol millorar o aconseguir.
- ii. Cos 1: Estat actual de l'ODM. Dades i/o imatge.
- iii. Cos 2: Per què s'ha escollit aquest ODM. Causa de la decisió.

Diapositiva 2.

- iv. Títol: Acció que es proposa portar a terme.
- v. Cos 1: Objectiu i finalitat de l'acció. Què es vol aconseguir.

Diapositiva 3.

- vi. Títol: Acció que es proposa portar a terme.
- vii. Cos 1: Com es vol implementar l'acció
- viii. Cos 2: Quan es vol implementar. Durada de l'acció.

Diapositiva 4.

- ix. Títol: Acció que es proposa portar a terme.
- x. Cos 1: On es vol fer l'acció.
- xi. Cos 2: recursos per portar endavant l'acció.

Diapositiva 5.

- xii. Títol: Acció que es proposa portar a terme.

- xiii. Cos 1: Problemes i dificultats per portar l'acció a terme
- xiv. Cos 2: Solucions i avantatges per portar l'acció a terme.

Diapositiva 6. Resum.

- xv. Títol: Objectiu del Mil·lenni que es vol millorar o aconseguir.
- xvi. Cos 1: Acció que es proposa portar a terme.
- xvii. Cos 2: Objectiu i finalitat de l'acció. Què es vol aconseguir.

11. Ja hem escollit l'acció. I ara, a fer-la! Enhorabona a tothom!

El treball final d'avaluació. Escriu a la teva llibreta de notes.

Durant moltes sessions hem anat escrivint el que sentíem, el que apreníem, el que debatíem, el que ens suggerien i el que nosaltres aportàvem als altres. És hora de reunir tots els nostres diaris i escriure una valoració final de tot els nostres treballs. És hora de seure tranquil·lament i posar el punt final de la reflexió des que vàrem començar fins a avui que hem acabat la Unitat Mapa de la Vergonya. Som-hi! .

Recull del meu diari de la Unitat Mapa de la Vergonya
Data:

@ Àlex Font i Bonastre i Enrique Castro Ferro.
[Tornar a l'índex](#)